

KALLELSE

Nämnd Kommunstyrelsens arbetsutskott

Datum och tid 2017-05-09 Klockan 08:00

Plats Stabens mötesrum, Loungen, kommunkontoret, Östhammar

Besök	Nr	ÄRENDELISTA	Föredragande
08:00	1	Information	KSAU
08:15	2	Tilldelningsbeslut, upphandling av färdtjänst och skolskjuts	Emmelie Rova Marie Berggren
	3	Inköspolicy för Östhammars kommun	Emmelie Rova Marie Berggren
	4	Inbjudan till möte om fortsatt samverkan inom nätverket för kärnkraftskommuner i Europa	Stefan Edelsvärd Marie Berggren
	5	Översyn av slutförvarsorganisationen	Marie Berggren
09:15	6	Gräsö Skärgårdsråd, bebyggelseutveckling på Gräsö, diskussion	Matts Eriksson Annika Bexelius
09:45	7	Östhammars stad fyller 650 år – Östhammars kommuns roll	Ulf Andersson Peter Nyberg Lisa Karm Togo
	8	Svar på motion angående nyföretagsamhet och entreprenörsutbildning	
	9	Stöd till civilsamhällets integrationsarbete	
	10	Detaljplaneförslag för Sandika Norra, gällande fastigheterna Sandika 6:2 m.fl.	
10:00	11	Utredning Distributionscentral i Östhammars och Tierps kommuner, information	Annika Bexelius Andreas Aller
	12	Svar på medborgarförslag angående uppsägning av arrendeavtal för fastigheten Öregrund 8:1	Annika Bexelius

	13	Förfrågan om bidrag från Bygdegårdsföreningen Källör	Annila Bexelius
10:30	14	Budgetberedning, tekniska förvaltningen	Annila Bexelius TU:s presidium Gunilla Jansson
11:15	15	Budgetberedning, IT-enheten	Dan Malmberg-Jansson Gunilla Jansson
11:35	16	Budgetberedning, barn- och utbildningsnämnden	Lisbeth Boden Bun:s presidium Gunilla Jansson

Sekreterare Kersti Ingemarsson

Ordförande Jacob Spangenberg (C)

1

Dnr KS-2017-1

Dpl 904

Information

Kommunstyrelsens arbetsutskott informerar.

Arbetsutskottets beslut

2

Dnr KS-2017-04

Dpl

Tilldelningsbeslut, upphandling av färdtjänst och skolskjuts

Upphandling av färdtjänst och skolskjuts annonserades 2017-03-01.

Sista anbudsdag var 2017-04-12.

Anbuden öppnades vid ett och samma tillfälle av Emmelie Rova, Upphandlingsstrateg och Dan Malmberg Jansson, IT-chef.

Tilldelningsbeslut färdtjänst och skolskjuts presenteras på sammanträdet.

Arbetsutskottets beslut

3

Dnr KS-2017-6

Dpl 003

Inköspolicy för Östhammars kommun

Handling A ¹⁻³

Inköspolicyn är en politisk viljeyttring som styr tillhörande strategier, riktlinjer, regler och rutiner. Inköpsarbetet i Östhammars kommun ska bidra till att Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018 uppfylls. Inköspolicyn ska även stödja och främja andra antagna styrdokument, såsom Östhammars kommuns tillväxtstrategi, Östhammars kommuns policy för hållbar utveckling och Miljömål för Östhammars kommun 2016-2018 m.fl.

Upphandlingsstrateg Emmelie Rova föredrar ärendet.

Arbetsutskottets beslut

Inköspolicyn justeras med att Östhammars kommun i sina upphandlingar ska ställa krav på att anställdas arbets- och anställningsvillkor är i nivå med svenska kollektivavtal.

Arbetsutskottets förslag 2017-01-10

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta föreliggande Inköspolicy.

_____

Reviderad inköspolicy föreligger.

I ärendet yttrar sig Lena Hagman (KD), Kerstin Drakborg (MP) och Jonas Svensson (S).

Kommunstyrelsens förslag 2017-01-24

Inköspolicy för Östhammars kommun antas.

_____

Yrkande

Jacob Spangenberg (C) med bifall av Lena Hagman (KD) och Pär-Olof Olsson (M) yrkar på att ärendet återremitteras för fortsatt beredning av kommunstyrelsen. Avsikten är att inhämta synpunkter från näringslivets organisationer innan ärendet slutbehandlas.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska återremitteras.

Kommunfullmäktiges beslut 2017-02-14

Ärendet återremitteras för fortsatt beredning av kommunstyrelsen. Avsikten är att inhämta synpunkter från näringslivets organisationer innan ärendet slutbehandlas.

Arbetsutskottets beslut 2017-02-21

Inköspolicyn remitteras till näringslivets organisationer och dess lokala företrädare, för synpunkter.

Policyn ska behandlas på kommunfullmäktiges sammanträde 2017-04-25.

Strategienhetens yttrande föreligger.

Arbetsutskottets förslag

4

Dnr KS-2017-408

Dpl 901

Inbjudan till möte om fortsatt samverkan inom nätverket för kärnkraftskommuner i Europa

---

Handling B

Östhammars kommun tog 2013 ett initiativ till att bilda ett nätverk för kommuner inom EU som har ett förvar eller som befinner sig i en process att få anläggningar för förvar av låg- medel- eller högaktivt avfall.

Nätverket som bildades i april 2014 i Bryssel heter ENWD – European Local Network of Radioactive Waste Dialogue, har flera syften.

1. Att utbyta kunskaper och erfarenheter bland politiker och tjänstemän och sprida goda exempel på olika verksamheter som pågår i de olika lokala/regionala processerna
2. Stärka kommunernas roll i de lokala/regionala processerna
3. Bli en plattform och samtalspartner till EU-kommissionen

Kommunledningsförvaltningens skrivelse 2017-04-21 föreligger.

Arbetsutskottets beslut

5

Dnr KS-2017-409

Dpl 001

Översyn av slutförvarsorganisationen

Med anledning av att målet gällande uppförande och drift av slutförvar för använt kärnbränsle nu går in i huvudförhandling har granskningsgruppernas funktion delvis förändrats relativt uppdraget från kommunfullmäktige. Slutförvarsorganisationen behöver med anledning av detta ses över både i struktur och uppdrag.

Förslag till beslut

Strategienheten ges i uppdrag att förbereda ett förslag till ny struktur och förändrat uppdrag för slutförvarsorganisationen att gälla fr o m 1 januari 2018. Ärendet ska beredas i kommunfullmäktige senast 24 september 2017.

Arbetsutskottets förslag

6

Dnr

Dpl

Gräsö Skärgårdsråd, bebyggelseutveckling på Gräsö, diskussion

---

Handling H¹⁻³

Gräsö skärgårdsråd har i en skrivelse till Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden uppmärksammat kommunen på möjligheter till bebyggelseutveckling för att öka inflyttningen till Gräsö.

Representanter från Gräsö Skärgårdsråd besöker arbetsutskottet för en diskussion i ärendet.

Tekniska förvaltningens skrivelse 2017-05-02 föreligger.

Arbetsutskottets beslut

7

Dnr

Dpl

Östhammars stad fyller 650 år – Östhammars kommuns roll

Östhammars stad fyller 650 år. Vilken roll skall Östhammars kommun ha.

- Samordnande
- Samordning och marknadsföring
- Samordning, marknadsföring och inkludera kommunens egna evenemang

I övrigt bör ställning tas till eventuell sponsring i form av lokal infrastruktur, el, vatten, tillstånd, baja-maja etc.

Arbetsgruppen föreslår att Östhammars kommuns roll skall innebära ett större ansvarstagande än enbart samordning. Skälet till detta är att firandet innebär att platsvarumärket stärks. Vidare föreslås att kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen prioriterar medel i ordinarie budget. Troligen behöver ytterligare medel tillföras.

Arbetsutskottets förslag

8 Dnr KS-2016-934 Dpl 913

Svar på motion från Allan Kruukka (M) och Christer Lindström (M) angående nyföretagsamhet och entreprenörutbildning

---

Handling C¹⁻²

Allan Kruukka (M) och Christer Lindström (M) föreslår i motion daterad 2016-11-24 att kraftfulla åtgärder vidtages för att åstadkomma en förändring av skolans attityd till entreprenörskap och företagande genom

Att alla skolledare och berörd personal erhåller erforderlig insikt och fortbildning i entreprenörskap och företagande

Att entreprenörskap införes och förstärkes på alla nivåer i skolan inklusive förskolan.

Att studie- och yrkesvägledning förstärkes genom ett mentorprogram och kontakter med olika inkubatorer.

Att komvux får starkare fokus på företagande och entreprenörskap där det är obligatoriskt att göra studiebesök på olika företagscentra och att etablera kontakt med t.ex. Ung företagsamhet i Uppsala län.

Kommunfullmäktiges beslut 2016-12-13

Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2017-03-30

Barn- och utbildningsnämnden anser att det är viktiga frågor som lyfts fram i motionen.

Barn- och utbildningsnämnden avslår motionen med hänvisning till att det som lyfts fram i motionen är frågor som redan finns i uppdraget från Skolverket (bilaga 1).

När det gäller vuxenutbildningen finns behov av en bättre struktur och samsyn kring elevernas arbetsplatsförlagda lärande, handledarutbildningar och yrkesprogrammets utveckling.

Arbetsutskottets förslag

9	Dnr KS-2017-350	Dpl
	Dnr KS-2012-502	Dpl
	Dnr KS-2016-449	Dpl
	Dnr KFN-2017-50	Dpl 003

Stöd till civilsamhällets integrationsarbete

Kommunstyrelsen har beslutat att stödja föreningslivet och civilsamhället genom att avsätta 5000 kr per nyanländ barn/ungdom samt 4000 kr per nyanländ vuxen. Medel för detta tas från det riktade stadsbidraget.

Kriterier, beredning och beslut av de två olika stöden sker på olika sätt. Kultur- och fritidsnämnden ska därför besluta om att föreslå kommunstyrelsen att slå samman de båda stöden till att ha gemensamma kriterier och att beredning och beslut sker på samma sätt.

Kultur- och fritidsnämndens beslut 2017-03-16

Kultur- och fritidsnämnden föreslår till kommunstyrelsen att stöden till föreningslivet respektive civilsamhället slås samman till att följa bidragsnormer och arbetsordning likt de riktlinjer som stödet till civilsamhället har, vilket betyder att beredningsgruppen rapporterar sina delegationsbeslut till kommunstyrelsen och inte till kultur- och fritidsnämnden.

Arbetsutskottets förslag

10

Dnr KS-2016-166

Dpl 313

Detaljplaneförslag för Sandika Norra, gällande fastigheterna Sandika 6:2 m.fl.

Handling E

Detaljplaneförslaget för Sandika Norra, gällande fastigheterna Sandika 6:2 m.fl. är på granskning 26 april – 17 maj 2017.

Planhandlingarna finns att hämta på <http://www.osthammar.se/sv/dokument/detaljplaner/sandika-norra/>.

Om du har synpunkter på planförslaget ska dessa **senast den 17 maj 2017** ha inkommit skriftligen till Bygg- och miljönämnden i mar, byggochmiljo@osthammar.se.

Arbetsutskottets beslut

11

Dnr KS-2017-410

Dpl 545

Utredning Distributionscentral i Östhammars och Tierps kommuner, information

Handling D

Östhammars och Tierps kommuner har gemensamt gjort en utredning om distributionscentral. Utredningen tas upp för information och diskussion.

Arbetsutskottets beslut

12

Dnr KS-2016-385

Dpl 915

Svar på medborgarförslag angående uppsägning av arrendeavtal för fastigheten Öregrund 8:1

Handling F¹⁻²

I medborgarförslag daterat 2016-04-25 föreslås att kommunen bör säga upp arrendeavtalet för fastigheten Öregrund 8:1 och sluta arrendera ut mark på torget.

Kommunfullmäktiges beslut 2016-04-26

Medborgarförslaget överlämnas till kommunstyrelsen.

Tekniska kontorets yttrande föreligger.

Arbetsutskottets förslag

13

Dnr KS-2017-411

Dpl 993

Förfrågan om bidrag från Bygdegårdsföreningen Källör

Handling G¹⁻³

Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör har ansökt om investeringsbidrag från Boverket för energibesparande åtgärder. För att få bidraget krävs en kommunal medfinansiering på 30 % och föreningen önskar därför ett bidrag från Östhammars kommun på 270 143 kronor.

Vid tidigare liknande ärenden har diskussioner förts om att bidrag som ges ska återbetalas i form av en hyra under ett antal år. Ett förslag till hyreskontrakt med återbetalning på 10 år har tagits fram.

Om bidrag beviljas kan detta finansieras inom ramen för Tekniska förvaltningens investeringsbudget för övriga fastigheter.

Arbetsutskottets beslut

14

Dnr KS-2017-20

Dpl 042

Budgetberedning: utmaningar och satsningar 2018 samt flerårsplan
Tekniska förvaltningen

Tekniska utskottet, förvaltningschef och tjänstemän besöker arbetsutskottet för
en budgetberedning.

15

Dnr KS-2017-20

Dpl 042

Budgetberedning: utmaningar och satsningar 2018 samt flerårsplan
IT-enheten

IT-chef och tjänstemän besöker arbetsutskottet för en budgetberedning.

16

Dnr KS-2017-20

Dpl 042

Budgetberedning: utmaningar och satsningar 2018 samt flerårsplan
Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden, förvaltningschef och tjänstemän besöker arbets-
utskottet för en budgetberedning.

Förslag till

Inköspolicy

Tillämpning

Denna policy gäller för alla inköp som görs inom Östhammars kommun. Inköspolicyn beslutas och revideras av kommunfullmäktige i Östhammars kommun.

Med inköp menas alla handlingar och händelser som kan relateras till köp av vara, tjänst eller entreprenad, från att behov uppstår tills att avtal upphör att gälla. Med upphandling menas processen att annonsera, utvärdera och tilldela ett offentligt kontrakt eller avtal. Med avrop menas köp på befintliga ramavtal.

Syfte

Inköspolicyn är en politisk viljeyttring som styr tillhörande strategier, riktlinjer, regler och rutiner. Inköpsarbetet i Östhammars kommuns ska bidra till att Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018 uppfylls. Inköspolicyn ska även stödja och främja andra antagna styrdokument, såsom Östhammars kommuns tillväxtstrategi, Östhammars kommuns policy för hållbar utveckling och Miljömål för Östhammars kommun 2016-2018 m.fl.

Mål

Inköpsprocessens mål styrs av fyra särskilt utpekade intressen: rättssäkerhet, effektivitet, näringsliv och företagsklimat samt ekologisk och social hållbarhet. Målen följs i sin tur upp genom kommunens internkontrollplan och hållbarhetsboksut.

Inköpsprocessens mål är:

- Östhammars kommuns inköp ska vara rättsäkra och ske under god affärsetik
- Östhammars kommuns inköp ska bidra till att minska kommunens samlade kostnader för köp av varor, tjänster och entreprenader. Detta sker främst genom effektiviseringar av inköpsprocessen. Östhammars kommun ska så långt det är möjligt digitalisera inköpsprocessen.
- Östhammars kommuns upphandlingsarbete ska underlätta för nyetablerade, små och medelstora företag att delta i upphandlingar och verka för en ökad dialog med det lokala näringslivet.
- Östhammars kommuns upphandlingar och avtal ska vara socialt och ekologiskt hållbara.

Rättssäkerhet

Inköp av varor, tjänster och entreprenader står för en betydande del av Östham-

mars kommuns kostnader. Därför är det viktigt att avrop och upphandlingar sker effektivt och hanteras på ett professionellt sätt.

All inköpsverksamhet ska följa gällande lagar om offentlig upphandling. Utöver gällande rätt ska interna styrdokument, regler och riktlinjer alltid efterföljas.

Upphandlingar och avrop ska bara utföras av personer som är särskilt utsedda för uppgiften (upphandlare och certifierade inköpare). Dessa ska ha erforderlig kompetens inom området, vilket innebär att de minst ska ha genomgått kommunens internutbildning om inköp.

Effektivitet

För att uppnå så effektiva upphandlingar och avrop som möjligt strävar Östhammars kommun efter att digitalisera så mycket som möjligt av sin inköpsprocess. Det innebär att e-upphandling och e-handel ska användas i så stor utsträckning som möjligt.

Östhammars kommuns upphandlingar ska utformas utifrån ett totalkostnadsperspektiv där en avvägning sker mellan krav och dess kostnader.

För att uppnå goda effekter av upphandlingsarbete och åstadkomma en god affär för alla parter är hög avtalstrohet nödvändig. För avsteg från befintliga ramavtal ska särskilda skäl kunna redovisas.

Uppföljningar av ingångna avtal ska ske löpande för att säkerställa att ingångna avtal följs och används på rätt sätt. Det är av största vikt att krav som ställts i upphandlingen även följs under avtalstiden. Uppföljningar och eventuella avvikelser från avtal som kan leda till påföljder ska dokumenteras.

Östhammars kommun ska i den mån det är möjligt och lämpligt samarbeta med andra upphandlande myndigheter och enheter i syfte att samordna upphandlingar och utbyta erfarenheter. Samarbetet ska främja Östhammars kommuns effektivitet och kvalitet på upphandlingsområdet.

Affärsetik

All inköpsverksamhet ska bedrivas på ett affärsmässigt och objektivt sätt. Östhammars kommuns upphandlingar ska präglas av enhetlighet och professionalitet.

Östhammars kommun ska verka för en sund konkurrens på lika villkor. Därför ska kommunen kontrollera att alla leverantörer och underleverantörer uppfyller sina samhällliga åtaganden vad gäller skatter och arbetsgivaravgifter.

Korruption och alla oegentligheter ska motverkas inom all inköpsverksamhet. För detta finns särskilda riktlinjer.

Näringsliv och företagsklimat

Östhammars kommun har en viktig roll i att stimulera företagsklimatet i kommunen såväl genom stöd och service som upphandlingar och inköp. Kommunen vill underlätta för det lokala näringslivet att delta i kommunens upphandlingar. Det är av vikt att det lokala näringslivet får framföra sina synpunkter om hur samarbetet med kommunen ska gå till. Det är också av vikt att kommunen är öppna och transparenta i våra processer för att upprätthålla hög trovärdighet hos leverantörerna.

Majoriteten av det lokala näringslivet i Östhammars kommun är små och medelstora företag. För mindre företag är det ofta svårt att delta i offentliga upphandlingar bl.a. på grund av att kontraktsumman är för stort, eller att anbudsprocessen är för omfattande. Därför ska kommunen alltid i upprättandet av förfrågningsunderlag ta hänsyn till möjligheten för nyetablerade samt små- och medelstora företag att delta i upphandlingen.

Miljöhänsyn

Kommunen ska skapa fysiska och sociala förutsättningar för miljöanpassat beteende samt verka för att minska användningen av material och naturresurser, effektivisera energianvändningen och minska påverkan på naturmiljöer. Inköpsarbetet i Östhammars kommun ska bidra till att förverkliga Östhammars kommuns miljömål 2016-2018.

Vid bedömningen av vilka miljökrav som ska ställas ska en avvägning ske utifrån ett totalkostnadsperspektiv där kravens syfte och effekt vägs mot dess kostnad. Miljökrav som ställs ska vara proportionerliga och relevanta för upphandlingsföremålet och ska kunna följas upp.

Kravställningar som ska övervägas vid utformningen av förfrågningsunderlagen är:

- Krav på systematiskt miljöarbete
- Energianvändning
- Krav på utsläpp/transport
- Krav på andel ekologiska produkter
- Krav på miljötekniska lösningar
- Krav på tredjepartscertifiering (ex. miljömärkning)
- Krav på spårbarhet av produkter
- Krav på giftiga kemikalier
- Utvärdering ur ett livscykelperspektiv

Upphandlingsmyndighetens verktyg för miljökrav ska användas vid utformandet av förfrågningsunderlag. Krav som ställs ska minst vara i nivå med Upphandlingsmyndighetens krav på basnivå.

Sociala hänsyn

Östhammars kommun ska genomföra socialt ansvarsfulla upphandlingar. I varje upphandling ska möjligheten att ställa sociala och etiska krav övervägas. Sociala

och etiska krav som ställs ska vara proportionerliga och relevanta för upphandlingsföremålet och ska kunna följas upp.

I upphandlingar inom de branscher där Upphandlingsmyndigheten har tagit fram kriterier och kontraktsvillkor där det totala kontraktsvärdet överstiger direktupphandlingsgränsen ska Östhammars kommun ställa krav på arbetsrättsliga villkor om lön, semester och arbetstid.

Kravställningar som ska övervägas vid utformningen av förfrågningsunderlagen är:

- reserverade kontrakt för sociala företag och idéburna verksamheter
- krav på tredjepartscertifiering (ex. rättvisemärkning)
- krav på tillgänglighet till offentliga byggnader
- krav på att produktion sker i enlighet med ILOs (internationella arbetstagarorganisationen) kärnkonventioner och barnkonventionen
- krav på att diskriminering av arbetstagare eller arbetssökande på grund av kön, etnicitet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder, religion eller annan trosuppfattning inte får förekomma
- krav på att arbetstagare ska ha rätt till meddelarfrihet

Upphandlingsmyndighetens verktyg för sociala krav ska användas vid utformandet av förfrågningsunderlag. Krav som ställs ska minst vara i nivå med Upphandlingsmyndighetens krav på basnivå.

Östhammar, den 18 april 2017

Remissvar – förslag till inköspolicy Dnr KS-2017-6

Företag i samverkans styrelse har tagit del av förslaget till Inköspolicy för Östhammars kommun och tycker på det stora hela att det låter bra, men vill lämna följande synpunkter/betona följande punkter:

Det är av största vikt:

- att skall-krav som är ställda i förfrågningsunderlag följs upp med leverantörer både innan avtal ingås och under löptiden, för konkurrens på lika villkor.
- att rutiner sätts och följs inom Östhammars kommun för att säkerställa att nämnda skall-krav verkligen kontrolleras.
- att inte sätta högre eller andra krav i förfrågningsunderlagen än nödvändigt, det som efterfrågas ska vara relevant och aktuellt.
- att säkerställa erforderlig expertkompetens innan förfrågningsunderlagen skrivs, till exempel via branschrepresentanter.
- att aktivt arbeta för att få fler företag att delta på de informations-/dialogmöten som hålls inför upphandlingar, här kan stor kunskapsinhämtning ske inför arbetet med förfrågningsunderlagen.
- att nämnda informations-/dialogmöten ligger så tidigt som möjligt i upphandlingsprocessen, innan underlaget är färdigt.
- att upphandlingsunderlagen skrivs på ett så enkelt sätt som möjligt.
- att om t ex pris och kvalitet viktas olika vid bedömning av anbud så ska det tydligt framgå i förfrågningsunderlaget
- att lämpligheten i samarbete med andra upphandlande myndigheter eller enheter prövas vid varje tillfälle, ur flera aspekter

Styrelsen för Företag i samverkan

genom Christina Williamsson Liw, ordförande

Yttrande Remiss på förslag till ny inköspolicy

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 21 februari 2017 att förslaget till inköspolicy ska remitteras till näringslivets organisationer och dess lokala företrädare för synpunkter. Remisstiden löpte ut den 18 april 2017.

Det har inkommit ett svar på förslaget från Styrelsen från Företag i samverkan genom ordförande Christina Williamsson Liw. Remissvaret är i det stora hela positivt inställda till förslaget, men har lämnat några synpunkter uttryckta i totalt 9 att-satser.

Undertecknad har gått igenom och bedömt inkomna synpunkter. Samtliga synpunkter är viktiga och relevanta. Frågan som uppstår är därför inte om synpunkterna bör beaktas, utan snarare om de bör införlivas i policyn eller bör ingå i ett annat slags dokument. Då policyn är en politisk viljeriktning så lämnar undertecknad inga förslag på beslut, utan lämnar avvägningen av vad som bör ingå i policyn till politiken.

Undertecknads bedömning:

Att-sats 1: Förslaget svarar upp till remissinstansens synpunkt, uppföljning av avtal återfinns i policyn på sida 2, sjunde stycket.

Att-sats 2: Synpunkten bör införlivas i rutindokument och inte i inköspolicyn.

Att-sats 3: Förslaget svarar upp till remissinstansens synpunkt, att krav i förfrågningsunderlag ska vara i proportion till upphandlingsföremålet framgår av förslaget på sida 2, femte stycket, sida 3, fjärde stycket och sida 4, första stycket.

Att-sats 4: Inför varje upphandling ska en marknadsundersökning genomföras, där erforderlig kompetens ska tillfrågas. Att en grundlig marknadsundersökning ska göras inför varje upphandling kan införlivas antingen i inköspolicyn, reglementen eller rutindokument.

Att-sats 5: Synpunkten bör införlivas på något sätt med tanke på Att-sats 6. Den kan införlivas antingen i inköspolicyn, reglementen eller rutindokument.

Att-sats 6: Dialogmöten hålls alltid innan förfrågningsunderlagen färdigställs. Det är oroväckande att det finns en bild av att vårt arbetssätt inte fungerar så. Synpunkten kan dock införlivas i andra dokument än inköspolicyn, t.ex. reglementen eller rutindokument.

Att-sats 7: Att språket i förfrågningsunderlagen ska förenklas är en relevant och återkommande synpunkt från många intressenter. Synpunkten bör införlivas, antingen i inköspolicyn, reglementen eller rutindokument.

Att-sats 8: Att viktningen av utvärderingskriterier ska framgå tydligt i förfrågningsunderlaget är lagstadgat, vilket innebär att det inte behöver tas upp i policyn.

Att-sats 9: Förslaget motsvarar synpunkten, se sida 2, åttonde stycket. Skrivningen ”möjligt och lämpligt” innebär att en prövning om det är lämpligt att medverka i en samlad upphandling ska göras för varje enskild upphandling.

Emmelie Rova
Upphandlingsstrateg

Kommunledningsförvaltningen
Stefan Edelsvärd

Datum
2017-04-21

Dnr

Till
KSau

Inbjudan till möte om fortsatt samarbete inom nätverket för kärnkraftskommuner i Europa

Bakgrund

Östhammars kommun tog 2013 ett initiativ till att bilda ett nätverk för kommuner inom EU som har ett förvar eller som befinner sig i en process att få anläggningar för förvar av låg- medel- eller högaktivt avfall.

Nätverket som bildades i april 2014 i Bryssel heter ENWD – European Local Network of Radioactive Waste Dialogue, har flera syften.

1. Att utbyta kunskaper och erfarenheter bland politiker och tjänstemän och sprida goda exempel på olika verksamheter som pågår i de olika lokala/regionala processerna
2. Stärka kommunernas roll i de lokala/regionala processerna
3. Bli en plattform och samtalspartner till EU-kommissionen

ENWD är ett öppet nätverk under organisationen GMF:s paraply (Group of European Municipalities with Nuclear Facilities) där KSO (Kärnkraftskommunernas samarbetsorganisation) i Sverige är medlemmar. De 8 länder som deltog vid bildandet i Bryssel var Spanien, Slovakien, Slovenien, Litauen, Ungern, Tjeckien och Belgien. Året efter tillkom Finland som medlem.

EU- Kommissionen har sett positivt på bildandet av nätverket då de är intresserade av att ha ett kontaktforum för kommuner/regioner i frågorna. De har också ställt upp med både lokaler och tolkar i Bryssel under mötena.

Östhammars kommun blev vald till att leda nätverket för en 2-årsperiod. Nätverket träffas 2 gånger per år och utbyter kunskaper och erfarenheter inom olika områden som har med processerna kring avfallsförvaring att göra. Oskarshamns kommun har också deltagit från svensk sida i nätverket.

Vad har ENWD gjort?

Vid mötet i Bryssel i april 2014 presenterade representanter från de olika kommunerna var de befinner sig i processen kring avfall från kärntekniska anläggningar samt hur medborgardialogerna ser ut. EU-kommissionen deltog och presenterade kärnavfallsdirektivet och hur långt länderna har kommit i implementeringen av det.

Nästa möte i Munchen på hösten handlade om hur kommunerna/regionen på olika sätt kan ha/få olika mervärden av att ha anläggningar av låg-mellan och/eller högaktivt avfall.

Under våren 2015 handlade mötet i Bryssel om samhällsmervärden som kommunerna/regionerna kan få genom att ha olika anläggningar av avfall som medlemsländerna i nätverket presenterade.

Kommissionens energiavdelning DG Energy hade ett pågående projekt, E-TRACK, som ville samarbeta med vårt nätverk kring frågor om goda exempel från länderna utifrån ett antal rekommendationer som GMF varit med och tagit fram, "Good governance in nuclear territories". En workshop arrangerades i fråga i syfte att samla in kunskap i frågan.

Under höstens möte i Luxembourg ägnades tiden åt att presentera för varandra och diskutera de nationella avfallsplanerna och hur de kan påverka den lokala och regionala nivån på olika sätt.

Under våren 2016 inbjöd Östhammars kommun till en gemensam Europakonferens med medlemmar från GMF och ENWD som hölls i Forsmark med ett drygt 100-tal deltagare.

Den handlade om den aktuella situationen för svensk kärnkraft och de utmaningar som finns, avvecklingen av reaktorerna i Oskarshamn samt utbyggnaden av SFR i kombination med studiebesök i anläggningarna.

Nästa dag hade ENWD möte om de frågor som är under diskussion i medlemsländernas processer kring anläggningar för låg- medel och högaktivt avfall.

Framtiden

Under det efterföljande arbetsmötet togs frågan om ordförandeskapet i nätverket upp då mandatperioden gått ut för Östhammars kommun. Frågan hänsköts till framtida möten och beslut och under hösten och våren 2016/17 har GMF och Östhammars kommun arbetat på olika sätt för att få fram en lösning.

De 9 medlemsländerna uppskattar mycket de möten som hållits inom nätverket och vill se en fortsättning och nu föreligger en inbjudan om samtal kring en eventuell fortsättning i Bryssel 28 juni från GMF.

Programmet handlar om fortsatt samarbete, innehåll och ordförandeskap samt möte med Kommissionen.

Agenda

28 June 2017

Place : Generalitat de Catalunya- Government of Catalonia

Delegació del Govern davant la UE

Delegation to the EU, 227, Rue de la Loi- Weststraat-1040 Bruxelles

Morning June 2017 (restricted to ENWD members)

9.15 - 9.30	Arrival and Welcome
9.30 - 11.30	ENWD objectives for the next phase Exchange activities in the network
11.00 – 11.30	Coffee break
11.30 - 12.30	Relationship between ENWD and the European Commission Selection of the Chair
12.30 – 14.00	Lunch

Afternoon June 2017 (meeting ENWD with DG Energy)

14.00-16.00	Meeting/ Exchange with European Authorities(European Commission)
16.00	Closure of the meeting

Bygg- och Miljönämnden

Från: [REDACTED]
Skickat: den 16 november 2016 19:06
Till: Kommunstyrelsen: Bygg- och Miljönämnden
Kopia: [REDACTED]
Ämne: Inflyttning på Gräsö
Bifogade filer: Skrivelse till kommunstyrelsen m.fl..docx

ÖSTHAMMARS KOMMUN Bygg- och miljönämnden	
2016 -11- 16	
Dnr	Dp.

Hej!

I den bifogade filen finns ett brev från Arbetsgruppen för inflyttning inom Gräsö skärgårdsråd. Det innehåller en uppmaning till kommunen att vidta åtgärder för en ökad inflyttning på Gräsö. Gräsö kommer att vara ett attraktivt område när trycket på inflyttning i kommunen ökar bl.a. på grund av utbyggnaden av lagret för låg- och medelaktivt avfall i Forsmark samt naturligtvis vid byggandet av slutförvaret i Forsmark.

Ytterligare tankar och argument finns i den bifogade filen. Vi hemställer att våra propåer tas upp till diskussion både i Kommunstyrelsen och i Bygg och miljönämnden.

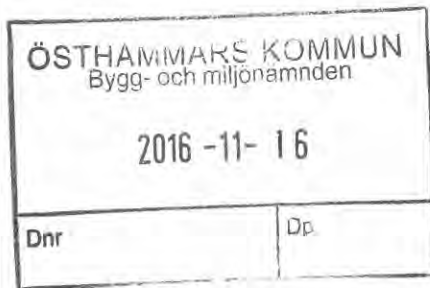
Arbetsgruppen för inflyttning, Gräsö skärgårdsråd

[REDACTED] g

Gräsö skärgårdsråd
Arbetsgruppen för inflyttning

2016-11-16

Till

Kommunstyrelsen, Östhammars
kommun

Bygg och miljönämnden,
Östhammars kommun

Gräsö skärgårdsråd har under många år arbetat aktivt för att Gräsö inte ska glömmas bort i kommunens och myndigheters planering. Det är Sveriges tionde ö i storlek och är en stor turistmagnet för Östhammars kommun.

För att kunna behålla sin dragningskraft behöver Gräsö dock vara en levande ö året runt. Det ska vara en ö med service, öppet landskap och invånare som vill leva där. För närvarande uppgår den fasta befolkningen till ca 650 personer. Det finns många som vill flytta till Gräsö, men det stora hindret är tillgången på bostäder. Det bestånd av fastigheter som finns säljs, när de blir lediga, för allt högre priser och det innebär att de till största del köps av penningstarka sommarboende från andra delar av landet.

Därigenom blir de bofasta färre och möjligheten att upprätthålla en levande bygd försämras. Det medverkar på sikt till att Gräsös attraktionskraft kommer att minska. Skärgårdsrådet arbetar nu, genom sin arbetsgrupp för inflyttning, för att förmå kommunen och privata byggföretag att satsa på nybyggnation på Gräsö. Som ett led i detta har vi fört diskussioner med olika privata företag samt med Östhammarshem. För att illustrera vad en satsning kan innebära, vill vi hänvisa till det som gjordes under 1980-talet, då Sundsborgsområdet byggdes. Det innebar då att Gräsös befolkning ökade med ca 100 personer och att underlaget för affär, skola mm utökades. Vi är övertygade om att en satsning på byggnation av olika slag skulle innebära ett uppsving för kommunen, bidra till en ökad inflyttning samt därigenom bidra till ett ökat företagande på ön!

När/om slutförvaret för kärnavfall byggs kommer kommunen att dra till sig arbetskraft från andra delar av landet under många år. För att de som ska bygga anläggningen inte enbart ska bestå av inpendlande personer krävs att det finns attraktiva miljöer för bosättning. I detta sammanhang har Gräsö alla förutsättningar att bli ett stort trumfkort!

Skärgårdsrådets inflyttningsgrupp önskar därför att kommunen

- **detaljplanerar ytterligare områden på Gräsö för att möjliggöra byggnation.** Kommunens markinnehav på Gräsö omfattar Gräsö gård, som till allra största delen är naturreservat (mer om detta nedan), mark bakom ICA-Sjöboden, samt mark nordost om landsvägen strax norr om avtagsvägen till Djurstens fyrplats.

Gräsö skärgårdsråd
Arbetsgruppen för inflyttning

Naturresevatet är naturligtvis viktigt för att behålla de naturvärden som är kännetecknande för Gräsö, men det finns några delar som, utan att förminska värdena, skulle kunna diskuteras i samband med en detaljplan. Ett sådant område finns norr om och längs med Österbyvägen. Det ligger också utmärkt nära affär, färja och skola!

Vi anser alltså att dessa tre områden är utmärkta att detaljplanera och erbjuda till byggföretag.

■ **tar fram en plan för att bygga äldreboende, alternativt ungdomslägenheter i den gamla delen av Gräsö skola.**

Gräsö skola är en F-3 skola. I byggnaden finns också förskola. Dessa verksamheter är inrymda i den "nybyggda" delen av skolan och den gamla delen är alltså oanvänd. Att den står tom är naturligtvis mycket dåligt utnyttjande av lokaler. Den gamla delen är också ombyggd med hissar så att man kan nå samtliga våningsplan. Det finns alltså en befintlig byggnad som borde gå att göra om till ett antal lägenheter.

■ **aktivt arbetar för att göra Gräsö mer attraktivt.**

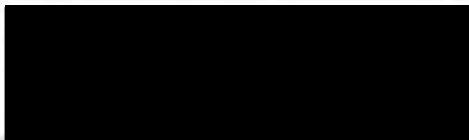
Viktiga punkter här är

- att åter få buss 811 att gå ner till färjan året runt
- att bygga ut cykelvägen norr- och söderut för att möjliggöra ökad cykelturism och förbättra den nu dåliga säkerheten på landsvägen
- att bidra till anläggandet av belyst motionsspår och utegym med lekplats

Denna skrivelse är ställd både till kommunstyrelsen och till Bygg- och miljönämnden. Kommunstyrelsen har ju en övergripande roll i prioriteringarna av kommunens satsningar och är alltså i detta sammanhang en mycket viktig part. Bygg- och miljönämnden bör också delta i denna diskussion och ta initiativ i frågan!

Vi i arbetsgruppen för inflyttning inom Gräsö skärgårdsråd vill gärna komma till Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden för att föra en konstruktiv diskussion om de frågor vi tagit upp i vår skrivelse. Vi ser fram mot en inbjudan!

Med vänlig hälsning

Bebyggelseutveckling på Gräsö

Gräsö skärgårdsråd har i en skrivelse till Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden uppmärksammat kommunen på möjligheter till bebyggelseutveckling för att öka inflyttningen till Gräsö. Det är ett mycket bra och lovvärt initiativ även om alla förslag inte är genomförbara i dagsläget.

Kommunen äger mark vid Gräsögård och vid skolan och ICA-Sjöboden. Uppgifterna om att kommunen äger mark nordost om landsvägen strax norr om avtagsvägen till Djurstensfyr är inte korrekta, felaktig information har tidigare lämnats till arbetsgruppen. Det är privat mark.

Kommunen äger ett markområde på fastigheten Gräsö 1:122 och del av Gräsö 1:74 som inte ligger inom naturreservatet som skulle vara möjlig att detaljplanlägga för ca 5-6 fastigheter, se bilagd karta. Det finns kommunala VA-ledningar som det är möjligt att ansluta till, dock måste kapacitet för pumpstation och ledningar till Öregrund kontrolleras.

Gamla skolan på Gräsö används fortfarande till skola och förskola, det är endast övervåningen på den gamla skolbyggnaden som friställts och som Barn- och utbildningsförvaltningen inte längre disponerar. Så länge det är verksamhet i byggnaden är det inte lämpligt att bygga bostäder i gamla delen. Även om nedre delen av gamla skolan friställs så skulle de bli en mycket dyr och omfattande ombyggnation att med bl.a. nytt trapphus.

Trafikverket har just initierat en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för Bristande trafiksäkerhet och framkomlighet i Öregrund där frågan om bussförbindelse ner till färjan är en av de frågor som kommer att belysas.

För Mex-gruppen

Annika Bexelius
Teknisk chef

Bilaga. Karta över markområde för möjlig detaljplanläggning.

Handling ÖKS 2017-05-09 1 av 1	
ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -12- 05	
Dnr: KS 2016-934	Dpl. 913

Motion

Till: Kommunfullmäktige Östhammars kommun
Östhammar

AK/ 2016.11.24

Nyföretagsamhet och entreprenörsutbildning

Ett av delmålen i Kommunfullmäktiges prioriterade mål 2015-2018 är en högre placering i Svenskt Näringslivs ranking. Målet är att vara bland de 100 bästa kommunerna i landet och rankingen har under perioden 2013-2015 varit 192, 154, 188 och nu vid senaste mätningen 2016 blev rankingen 224 bland Sveriges 290 kommuner.

De positiva faktorerna är *Andel i arbete* (67) och *Marknadsförsörjning* (62), men det som drar ner resultatet är *Tillämpning av lagar och regler* (253), *Kommunal service*(238) och *Tillgång till kompetens* (237). Två andra faktorer som drar ner resultatet är *Nyföretagsamheten* (234) och *Skolans attityd* (224). Dessa 2 faktorer - som kan antas ha ett samband åtminstone på längre sikt - har alltid varit på en besvärande låg nivå och de har nu försämrats ytterligare.

Föreslår därför att kraftfulla åtgärder vidtages för att åstadkomma en förändring av skolans attityd till entreprenörskap och företagande genom

- **att** alla skolledare och berörd personal erhåller erforderlig insikt och fortbildning i entreprenörskap och företagande.
- **att** entreprenörskap införes och förstärkes på alla nivåer i skolan, inklusive förskolan. Det sker genom att utveckla elevers drivkraft, kreativitet och uppfinnaranda. I förskolan genom att i leken uppmuntra till upptäckter medan i de grundskola sikta mot problemlösning i projektform. I gymnasieprogrammet behandlas hela kedjan från idé till kommersialisering av tjänster och produkter.
- **att** studie- och yrkesvägledning förstärkes genom ett mentorprogram och kontakter med olika inkubatorer.
-
- **att** komvux får starkare fokus på företagande och entreprenörskap där det är obligatoriskt att göra studiebesök på olika företagscentra.och att etablera kontakt med t.ex. Ung företagsamhet i Uppsala län.

Eftersom det finns många kommuner och skolor som nått längre så finns det gott om goda exempel att lära sig från t.ex. Trädgårdsgymnasiet i Bålsta, Håbo kommun.

Det finns också ett antal (ideella) organisationer som stöttar skolor i dess arbete för ökad entreprenörskap och företagande bl.a. Drivhuset, Framtidsfrön och Ung Företagsamhet.

Allan Kruukka (m)

Christer Lindström (m)

SAMMANTRÄDESPROTOKOLLSammanträdesdatum
2017-03-30Sid
7 (19)Delges:
Kommunstyrelsen

§ 18 Dnr BUN-2017-018 Dpl 913
Dnr KS-2016-934 Dpl 913

Motion från Allan Kruukka (M) och Christer Lindström (M) angående nyföretagsamhet och entreprenörutbildning

Allan Kruukka (M) och Christer Lindström (M) föreslår i motion daterad 2016-12-05 att kraftfulla åtgärder vidtages för att åstadkomma en förändring av skolansattityd till entreprenörskap och företagande genom;

- Att alla skolledare och berörd personal erhåller erforderlig insikt och fortbildning i entreprenörskap och företagande
- Att entreprenörskap införes och förstärkes på alla nivåer i skolan inklusive förskolan.
- Att studie- och yrkesvägledning förstärkes genom ett mentorprogram och kontakter med olika inkubatorer.
- Att komvux får starkare fokus på företagande och entreprenörskap där det är obligatoriskt att göra studiebesök på olika företagscentra och att etablera kontakt med t.ex. Ung företagsamhet i Uppsala län.

Barn- och utbildningsnämnden ska lämna svar till Kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag 2017-03-02

Barn- och utbildningsnämnden anser att det är viktiga frågor som lyfts fram i motionen.

Barn- och utbildningsnämnden avslår motionen med hänvisning till att det som lyfts fram i motionen är frågor som redan finns i uppdraget från Skolverket. När det gäller vuxenutbildningen finns behov av en bättre struktur och samsyn kring elevernas arbetsplatsförlagda lärande, handledarutbildningar och yrkesprogrammets utveckling.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2017-03-30

Barn- och utbildningsnämnden anser att det är viktiga frågor som lyfts fram i motionen.

Barn- och utbildningsnämnden avslår motionen med hänvisning till att det som lyfts fram i motionen är frågor som redan finns i uppdraget från Skolverket (bilaga 1).

När det gäller vuxenutbildningen finns behov av en bättre struktur och samsyn kring elevernas arbetsplatsförlagda lärande, handledarutbildningar och yrkesprogrammets utveckling.

Bilaga 1

Barn- och utbildningskontoret
Lisbeth Bodén

Datum
2017-03-01

Dnr BUN-2017-018
Dnr KS-2016-934

Sid
1 (5)

Svar på motion från Allan Kruukka (M) och Christer Lindström (M) angående nyföretagsamhet och entreprenörutbildning

Bakgrund

Allan Kruukka (M) och Christer Lindström (M) föreslår i motion daterad 2016-12-05 att kraftfulla åtgärder vidtages för att åstadkomma en förändring av skolansattityd till entreprenörskap och företagande genom;

- Att alla skolledare och berörd personal erhåller erforderlig insikt och fortbildning i entreprenörskap och företagande
- Att entreprenörskap införes och förstärkes på alla nivåer i skolan inklusive förskolan.
- Att studie- och yrkesvägledning förstärkes genom ett mentorprogram och kontakter med olika inkubatorer.
- Att komvux får starkare fokus på företagande och entreprenörskap där det är obligatoriskt att göra studiebesök på olika företagcentra och att etablera kontakt med t.ex. Ung företagsamhet i Uppsala län.

Barn- och utbildningsnämnden ska lämna svar till Kommunstyrelsen.

Entreprenörskap i ett verksamhetsperspektiv

Entreprenöriellt lärande i styrdokumentet

Entreprenörskap finns med i de nationella styrdokumentet för skolan och sedan hösten 2011 ska entreprenörskap utgöra en integrerad del i undervisningen genom hela utbildningssystemet från förskola till gymnasium.

Entreprenöriellt lärande innebär att utveckla och stimulera generella kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling. Det handlar om att utveckla nyfikenhet, självförtroende, kreativitet och mod att ta risker. Det entreprenöriella lärandet främjar också kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta. (Lgr 11)

Entreprenörskap enligt Skolverket är ett pedagogiskt förhållningssätt som handlar om att utveckla barns och elevers nyfikenhet, initiativförmåga och självförtroende. I förskolan främjar förskollärare detta som en naturlig del i den pedagogiska verksamheten.

I förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet kan läraren ge eleverna

- tillfällen att ta initiativ och ansvar

- möjligheter att pröva egna idéer och lösa problem
- uppgifter där de utvecklar sin förmåga att arbeta självständigt och tillsammans med andra
- möjligheter att pröva egna idéer och lösa problem på ett kreativt sätt

Gymnasieutbildningen och vuxenutbildningen ska dessutom uppmuntra förmågor som till exempel

- innovationstänkande
- egen drivkraft
- förmågan att möta förändringar
- företagande

Entreprenörskap i skolan (ELIS)

Entreprenörskap i skolan (ELIS) har bedrivits i projektform i Östhammars kommun. 2012 – 2015. Syftet med ELIS var att utveckla ett entreprenöriellt förhållningssätt i kommunen som ska genomsyra hela skolsystemet från förskola till gymnasiet.

Projektet genomfördes på fyra pilotskolor som i sin tur skulle sprida sina kunskaper och erfarenheten av det entreprenöriella förhållningssättet i skolan, till övriga skolor i kommunen.

Det har varit introduktionsutbildning till all skolpersonal (530 personer), ledarskapsstöd och coaching till alla kommunens rektorer, möjligheten för skolor att söka stimulansbidrag, samt utbildningsinsatser i formativ bedömning i åk 3-9, för förstelärare och för lärare på Bruksgymnasiet.

Projektet tillhandahöll observationer och coachning på kommunens grundskolor samt på Bruksgymnasiet. De externa konsulter som man engagerat i att ge en utbildning i formativ bedömning för 140 pedagoger gick även ut i skolorna för att observera arbetet och ge feedback. Fem skolor önskade, och fick, därefter utökat stöd i att koppla ihop entreprenöriellt lärande och skolans mål.

Kontigos utvärdering av projektet

Kontigos materialinsamling visar att pilotskolornas möjlighet att själva äga begreppet EPL är en framgångsfaktor för implementeringen av det entreprenöriella lärandet. Samverkan mellan skola och arbetsliv, som var ett av målen visade en relativt svag måluppfyllelse.

Sammanfattning av projektet ELIS

Att den spridningen genom pilotskolorna inte har gett den effekt man önskat samt att i och med projektets slut, så finns inga direkta aktiviteter kopplade till entreprenörskap. Trots att de fyra pilotskolorna på olika sätt visade framgång, kan man inte direkt säga att det berodde på ELIS projektet. En framgångsrik

skola är en komplex beskrivning och det är svårt att tillskriva enstaka insatser som framgång för högre måloppfyllelse. Ägarskapet av förändringsarbete måste finnas hos den enskilde skolledaren.

Arbetet i nuläget med entreprenöriellt lärande

I vår nya Skolplan, som gäller för alla verksamheter 2017 – 2022, under fokusområdet Leda lärandet finns företagsamhet med.

Företagsamhet

Entreprenöriellt lärande är ett undersökande arbetsätt där elever utvecklar och stimulerar kompetenser. De tar initiativ, ansvar och omsätter idéer till handling. Ett lärande där samarbete och samverkan med omvärlden är naturlig och verklighetsanknuten.

Genom att ta tillvara elevers naturliga *nyfikenhet*, deras intressen och lust att lära, stimulerar vi elevers kreativitet, självförtroende samt vilja att pröva egna idéer och lösa problem.

Utvecklande ledarskap

I Östhammar kommuns skolor är vi varandras *förebilder*. Vi är lyhörda och visar respekt för elevers behov och har med deras tankar vid utformningen av verksamheten. Pedagogerna är våra elevers viktigaste resurs. Vi har elevens behov i centrum.

Vi har ett *formativt arbetsätt* där vi aktivt strävar efter en lärandekultur och ett undervisningsklimat där elever vill lära och där de får möjlighet att lära sig lära, bl a genom tydliga mål och kontinuerlig återkoppling hur de ska komma vidare.

Vi förändrar och förbättrar för att skapa utveckling. Vi har mod att prova nya idéer och mod att inse att misslyckanden leder framåt; vi provar nya vägar, tar tillvara på beprövad erfarenhet och hittar lösningar. Skolplanen skall implementeras på respektive enhet och där mynna ut i en Lokal Skolutvecklingsplan.

Vuxenutbildningen

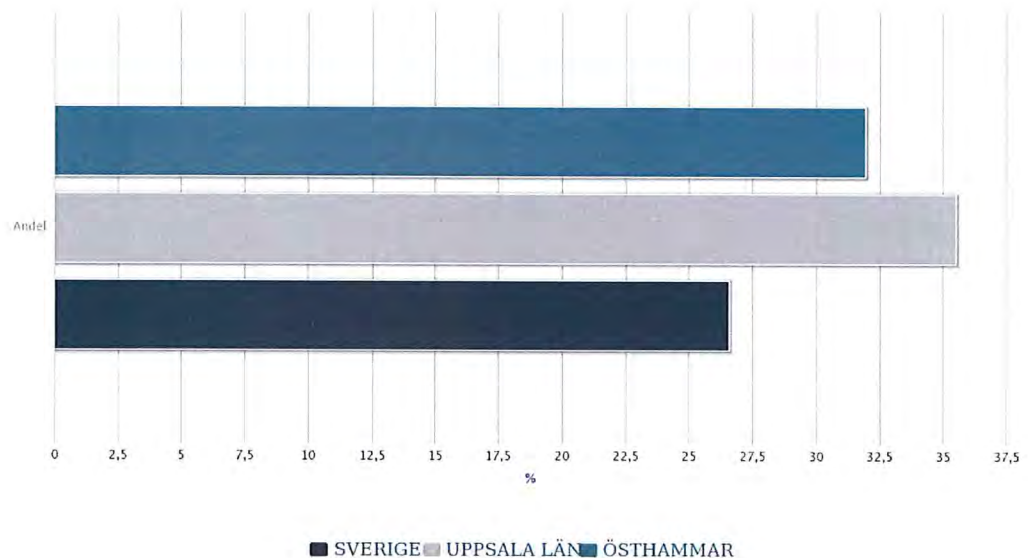
Målen för kommunal vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Regionens näringsliv är tätt sammanvävd med elevernas möjlighet till arbete efter slutförd utbildning och här ser vi det som mycket viktigt att vara en aktiv deltagare i samtal. Vi har behov av en bättre struktur och samsyn kring elevernas *arbetsplatsförlagda lärande*, handledarutbildningar och yrkesprogrammets utveckling.

Gymnasiet

När det gäller gymnasiet så arbetar de idag med Ung Företagsamhet. Östhammar har fler UF företag än riket, dock något lägre än Uppsala län. Se nedan statistik

Ung Företagsamhet (2015)

Bruksgymnasiet ser en utmaning i att förbereda eleven för en framtid vi inte vet hur den kommer att se ut. Att vara entreprenöriell eller företagsam handlar om att elevernas inneboende nyfikenhet, initiativförmåga och självförtroende ska utvecklas; att tänka nytt och kreativt, se möjligheter och lösa problem. Egenskaper som är till nytta oavsett om eleven väljer att läsa vidare, bli egenföretagare eller anställd. För oss är entreprenöriellt lärande inte bara ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummet utan en grund som ska genomsyra hela skolverksamheten. Flera av programmen på Bruksgymnasiet arbetar med skarpa, verklighetsnära projekt i samarbete med näringslivet. Bruksgymnasiet har t.ex. en restaurang som drivs av Restaurang- och livsmedelsprogrammet som var med och lagade mat samt serverade på Tillväxtgalan. El- och energiprogrammet har tidigare lagt solceller på kommunens tak. Ekonomi- och Handelsprogrammen arbetar i projekt bland annat med "Företag för en dag" och ett flertal program samarbetar sedan många år med Ung Företagsamhet (UF) och erbjuder en möjlighet att driva eget företag i utbildningssyfte som en del av gymnasiestudierna. Skolan har ett i dag ett flertal UF-företag, även på Introduktionsprogrammet, och vann pris för bästa UF-företag i Östhammars kommun 2016.

Kommunens aktivitetsansvar KAA, har kontakt med arbetslivet på egen hand, via arbetsförmedlingen samt "Tillsammans Östhammar", för att hitta praktikplatser.

Grundskola

- Lärare har fått utbildning i formativ bedömning som ska leda till autonoma elever med entreprenöriella egenskaper.
- Coachning av arbetslag i förändringsarbete
- Elever har fått tagit hand om egen Praoplats och kommit fram till vilka egenskaper och förmågor är viktiga för just det yrket.
- Lyftis implementeras på kommunens skolor. Lyftis är ett material för att strukturellt utveckla teknikämnet på skolan. Det resulterar i att eleverna utvecklar entreprenöriella egenskaper.
- En utbildad Natur- och tekniksamordnare arbetar 20% på grundskolan, för att utveckla elever nyfikenhet och främja det kreativa lärandet.
- Några av kommunens skolor arbetar med temaveckor.
- En samhällsvecka som pilotprojekt. En vecka där vi vill ge våra ungdomar möjlighet att se och uppleva sin kommun. De ska få en inblick i vad ett bra lokalsamhälle och en attraktiv arbetsgivare är samt hur man kan vara med och utveckla sin kommun. De ska även få fundera kring olika yrkesval och vad som påverkar oss när vi väljer framtid.

Enligt Skolverkets allmänna råd ”Att arbeta med studie- och yrkesvägledning” är det rektor som organiserar och ansvarar för studie- och yrkesvägledningen i sin verksamhet. Samarbete med företagen ihop med praoplats. Att kommunens studie- och yrkesvägledare finns i grundskolans linjeorganisation istället för i en matrisorganisation förväntas leda till ett ökat samarbete med lärare och övrig personal i skolan för att eleverna ska få det stöd och den vägledning de har rätt till. De studie- och yrkesvägledare Östhammars kommun har idag har inte möjlighet att utföra ytterligare uppgifter än det som ligger i deras uppdrag.

Förskola

- Natur- och teknikprojekt i förskolan för att öka nyfikenhet, kreativitet och lust att lära. En av Skolverket utbildad Natur- och tekniksamordnare arbetar 20%.
- Informations- och kommunikations teknik, IKT –spridare finns på varje förskola som träffas i nätverk för kollegialt lärande hur man på ett kreativt sätt kan arbeta med tekniken och utveckla nyfikenhet och mod att våga prova, med barnen.
- Genomföra nyetablering av utemiljön. Genomförs på förskolan Diamanten. Utveckla utemiljön med stationer som fångar barnens nyfikenhet och kreativitet till ett lustfyllt lärande.

KUNGÖRELSE (ENLIGT 5 KAP 19§ PBL)

Detaljplan för Sandika Norra, gällande fastigheterna Sandika 6:2 m.fl. Östhammars kommun, Uppsala län

Granskningstid: 26 april – 17 maj 2017

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för ny bostadsbebyggelse på fastigheterna Sandika 6:2, 2:4 och Näsudden 1:1. Planen möjliggör för blandad bebyggelse inom området och lämpar sig därmed till befolkningens olika levnadsförhållanden. Planen ses som en utveckling av Östhammars tätort med goda förbindelser till service och kollektivtrafik. Till området planeras även en vängslutning från Sandikavägen över fastigheterna Östhammar 5:53 och 5:58. Inom området medges även att en förskola alternativt skola kan byggas. Byggnadernas placering möjliggör att de observerade gruvhållen och en del av den befintliga naturen kan bevaras.

I gällande översiktsplan, antagen 2016, pekas området ut som ett utvecklingsområde för bostäder och detaljplanen går således i linje med översiktsplanen.

Vill du ha mer information?

Planhandlingarna kommer att finnas tillgängliga på kommunens hemsida från och med 26 april 2017. <http://www.osthammar.se/sv/boende-och-trafik/oversiktsplan-och-detaljplaner/pagaende-detaljplaner/>

Handlingarna finns även att läsa på:

Kommunkontoret i Östhammar, Stångörsgatan 10, öppet måndag-torsdag kl. 8:00-17:00, fredag 8:00-16.00.

Biblioteket i Östhammar, Prästgatan 1. Handlingarna är tillgängliga under de tider biblioteket är öppet för allmänheten.

Har du synpunkter på planförslaget?

Om du har synpunkter på planförslaget ska dessa **senast den 17 maj 2017** ha inkommit skriftligen till Bygg- och miljönämnden i Östhammar, Box 66, 742 21 Östhammar. Det går även bra att skicka dina synpunkter via mail till byggochmiljo@osthammar.se

Den som inte senast under utställningen lämnat skriftliga synpunkter på planen kan förlora sin rätt att överklaga.

Bygg- och miljöförvaltningen

Postadress	Besöksadress/Reg.office	Telefon	Telefax	Organisationsnummer	Bankgiro
Box 66	Stångörsgatan 10	Nat 0173-860 00	Nat 0173-175 37	212000-0290	233-1361
Fakturaadress	742 21 Östhammar	Int +46 173 860 00	Int +46 173 175 37	V.A.T. No	
Box 106	www.osthammar.se	Epost		SE212000029001	
742 21 Östhammar		byggochmiljo@osthammar.se			

Utredning

Distributionscentral i Östhammars och Tierps kommuner

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning.....	6
2. Bakgrund och uppdrag	6
3. Syfte	6
4. Omfattning	7
5. Metod	7
6. Terminologi - Begrepp och definitioner.....	7
7. Omvärldsanalys	8
8. Nuläge	11
8.1 Allmänt	11
8.2 Varuinköp och leveranser	12
8.3 Befintliga leverantörer	12
8.4 Transporter.....	14
8.5 Beställningar/System	14
9. Resultat.....	15
9.1 Placering av distributionscentral	15
9.2 Transporter.....	16
9.3 Påverkan köken.....	17
10. Beställningar/System.....	18
11. Lokala leverantörer	19
12. Säkerhet kring leveransplatser	21
13. Kostnadskalkyl.....	21
14. Andra varugrupper	24
15. Miljö	25
16. Övriga transporter	25
17. Upphandling - tidsaspekter.....	25
18. Övrigt för införande	26
19. Slutsatser	26
20. Referenser.....	27
21. Bilagor.....	28
21.1 Enkät.....	28

SAMMANFATTNING

År 2015 togs beslut i kommunstyrelserna i Östhammars kommun och i Tierps kommun att utreda möjligheten att starta en gemensam distributionscentral.

Syftet med utredningen är att ta fram ett underlag som kan peka på bland annat vilka ekonomiska konsekvenser en distributionscentral ger och vilka möjligheter det ger för mindre-medelstora företag inom kommunerna att leverera livsmedel till kommunerna. Utredningen ska också visa, om möjligt, vilka miljöbesparingar som kan göras och hur säkerheten kring leveransplatser påverkas.

Utredningen har enligt uppdrag fokuserats på inkommande transporter och leveranser av livsmedel in till och inom kommunerna.

För att ta reda på detta har intervjuer med personal inom respektive organisation genomförts, möten hållits med befintliga såväl som lokala leverantörer och fakta kring dagens leveranser samlats in. Utifrån insamlad fakta och information har data bearbetats för att skapa en bild av hur en framtida transportlösning kan se ut med samordnad varudistribution.

Sett till båda kommunerna så har man likvärdiga förutsättningar, allt från antal mottagare, landareal och antal invånare. Kommunerna ingår i en gemensam upphandling av livsmedel tillsammans med Heby kommun och Knivsta kommun. I dagsläget har man avtal med fyra leverantörer, Martin & Servera, Skånemejerier, Upplands trädgårdsprodukter och Stora Risten Fisk.

Beställningar görs i respektive leverantörs system, antingen via webbportal, mail eller telefon. I ett fåtal undantag, i Östhammars kommun används ett E-handels system, Raindance och man är kopplade till en leverantör, Martin & Servera.

Leverantörerna utför tillsammans ungefär 12 100 leveranser till kommunerna varje år. Av dessa leveranser står varje kommun för ungefär 50 % var. Fraktkostnaderna ingår varans pris och leverans sker till respektive enhet.

Vid beslut om att införa en distributionscentral bör tjänsten köpas upp från en tredje part. Det vill säga att man köper tjänsten från ett företag som står för lokal, personal och transporter. Det gör att kommunerna kan minimera resurser gällande driften av en distributionscentral samt att man låter någon med logistikkompetens ta hand om alla flöden.

Då inga befintliga företag inom kommunernas gränser har en färdig lösning att klara en fullskalig hantering av livsmedelsdistribution föreslås att man upphandlar utan peka på en specifik plats där en distributionscentral bör ligga. Det finns aktörer inom kommungränserna, men även i närliggande kommuner som är intresserade att utföra den här typen av tjänster.

En ny typ av transportlösning kommer att påverka mottagande kök på olika sätt. Dels kommer antalet leveranser minska men volymerna på transporterna kommer att öka. För tillagningskök, som har flest leveranser kommer skillnaden blir tydligast. För mottagningskök som har färre

leveranser blir förändringen mindre påtaglig, och uppfattningen hos mottagare mer positiv. Den oro som framförts avseende en ny transportlösning har pekat på att det ofta är stressigt att ta emot varor och att bristen på förvaring kan bli ett problem. Viktigt att framföra vid en förändring är den tidsvinst man skapar genom färre avbrott i arbetet då antalet leveranser minskar.

Med en fullt utvecklad samordnad varudistribution i Östhammars kommun och Tierps kommun bör en besparing i antal stopp kunna uppgå till 60 % eller 7300 stopp per år. Den totala miljövinsten är svår att utreda i nuläget; främsta anledningen är att det inte går att peka på specifik placering av en distributionscentral.

Det finns ett flertal lokala leverantörer, både mindre och medelstora som vill leverera varor till kommunerna. Historiskt har det dock varit svårt för dem att lyckas, bland annat på grund av kravet på fri leverans till varje enhet. Men de lokala leverantörerna har även upplevt andra hinder som gör att de har svårt att svara på upphandlingar. Det rör sig om exempelvis krav på volymer samt att de inte har det sortiment som ställts som krav i upphandlingar. En annan viktig sak som påtalats är att man inte har den administrativa styrkan att hantera beställningar från flera enheter, vilket gör att en samordnad beställning måste ske.

Alla dessa olika parametrar som framkommit i möten med de lokala leverantörerna gör att det föreslås, om en distributionscentral införs, att man skapar en funktion inom kommunerna som agerar samordnare. Samordnaren blir länken mellan kommunerna och de lokala leverantörerna. Samordnaren har ständig dialog med lokala leverantörer och arbetar aktivt för att hitta lösningar för hur de ska kunna bli leverantörer till kommunerna. Det måste göras i samarbete med Kostenheten i Tierp och Måltidsenheten i Östhammar. Samordnaren hanterar beställningar från dessa leverantörer då de måste göras på ett samordnat sätt. Samordnaren bör även ha det övergripande och dagliga ansvaret mot den upphandlade distributionspartnern.

En gemensam distributionscentral beräknas årligen kosta kring 6 300 000 SEK i drift. Kostnads kalkylen beräknas på rådande kostnader i logistikbranschen, kostnader i andra kommuner som infört samordnad varudistribution och de faktum att konkurrenssituationen är svår att avgöra i det här fallet. Utöver det tillkommer en kostnad för den föreslagna samordnaren på uppskattningsvis 700 000 SEK.

Man kan, genom att särskilja frakten från varans pris hos leverantörerna, räkna med en besparing på initialt 700 000 SEK, eller 2 % av den totala inköpssumman på 35 000 000 SEK som kommunerna tillsammans i dag köper in livsmedel för per år. Men, den siffran kan både öka eller minska, eftersom det är helt beroende av hur man lyckas med framtida avtal och hur stor del leverantörerna är villiga att sänka.

Om beslut tas att införa en distributionscentral bör man omgående titta på andra varugrupper inom kommunerna som kan ingå i den samordnade varudistributionen. Ju fler varor som kan samlas ju mer ökar möjligheten att minska miljöpåverkan och säkerheten på vägarna och vid leveransplatser.

Det finns inga hinder att införa samordnad varudistribution i Östhammars kommun och Tierps kommun, men man får räkna med ökade kostnader och att resurser från kommunerna kommer att behöva tillsättas. Ett aktivt arbete för att få in de mindre- och medelstora leverantörerna kommer att behöva ske kontinuerligt. Vid ett införande kommer kommunikationen mellan samtliga inblandade vara en av de viktigaste framgångsfaktorerna.

1. INLEDNING

Kommunstyrelserna i Östhammars kommun och Tierps kommun beslutade 2015 att utreda möjligheten att starta en kommunal distributionscentral. Anledningen är att man vill möjliggöra för mindre och medelstora företag att leverera livsmedel till kommunerna. Man vill också utreda vilka miljöeffekter en kommunal distributionscentral har samt hur den skulle påverka säkerheten kring skolor och förskolor genom färre transporter.

I respektive kommun valde man även att se över möjligheten att göra detta i samarbete med andra kommuner. Resultatet blev att man gick samman och valde att utreda detta gemensamt.

2. BAKGRUND OCH UPPDRAG

En förstudie gällande samordnad varudistribution har redan genomförts år 2014 i Östhammars kommun¹. Där rekommenderades man att gå vidare och utreda frågan i detalj och ta fram ett underlag för att kunna ta beslut om man skall gå vidare och implementera en distributionscentral. I rapporten föreslogs även att man skulle se över möjligheten till samarbete med närliggande kommuner.

3. SYFTE

Syftet med utredning är att ge ett underlag till beslut om man skall gå vidare och införa en distributionscentral.

Utredningen ska innehålla och svara på

- Förutsättningar för att få in fler lokala leverantörer
- Jämförelse av nuvarande transportlösning med en distributionscentral
- Vilka förändringar kommer det att bli för köken
- Hur påverkas trafiksäkerheten vid skolor och förskolor
- Kommer det bli någon påverkan för privata näringsidkare
- Finns företag i kommunerna som kan driva en distributionscentral?
- Geografiska förutsättningar
- Tidplan för ett införande
- Hur påverkar ett införande kommande upphandlingar av livsmedel?
- Vilka andra varugrupper kan nyttja en distributionscentral?
- Kostnads kalkyl

---

¹ WSP – Förstudie samordnad varudistribution Östhammars kommun (2014)

4. OMFATTNING

Utredningen har genomförts gemensamt för Tierps kommun och Östhammars kommun men vissa delar i rapporten kommer att presenteras kommunseparat för att få en bättre överblick. De varor som studerats är livsmedel, som också varit det primära i detta uppdrag. Andra typer av varor kommer att omnämnas i rapporten, men endast refererat till som möjligheter att utveckla inom den samlade varudistributionen i framtiden.

Utredningen ska dokumenteras i en gemensam rapport för både Östhammars kommun och Tierps kommun.

5. METOD

I utredningen användes olika metoder; valet av metoder baseras på erfarenheter från tidigare utförda projekt i andra kommuner och projektledarens tidigare erfarenhet.

- Insamling av fakta internt och externt för att skapa en nulägesbild och samla data att jämföra en framtida transportlösning med
- Möten och samtal med interna och externa intressenter, bland annat befintliga leverantörer, lokala företag och personer inom kommunerna
- Eget arbete – förberedelser och analyser av den fakta som samlats in
- Studiebesök i andra kommuner för att ta del av deras erfarenheter och titta på deras lösningar
- Enkätundersökning hos köken för att ta del av deras bild av nuvarande och eventuellt framtida transportlösning
- Besök i köken för att ta skapa en delaktighet och informera om projektet samt få deras syn på nuvarande transportlösning och eventuella framtida förändringar

6. TERMINOLOGI - BEGREPP OCH DEFINITIONER

Tredjepartslogistik – Tredjepartslogistik innebär att en tredje part åtar sig att utföra hela eller delar av de logistiktjänster som krävs för att säkerställa materialflöden mellan ett företag och dess kunder. De vanligaste formerna av tredjepartslogistik är att tredjepartsföretaget utför de fysiska transporter till kunderna eller att tredjepartsföretaget svarar för den fysiska lagerhållningen och administrationen, så kallade lagerhotellverksamhet².

---

² PLAN Föreningen för Produktionslogistik, Stig-Arne Mattsson: Logistikens termer och begrepp | 2004

Lastbärare - anordning som bär och håller samman en mängd varor och som är speciellt utformad för att underlätta hantering³.

7. OMVÄRLDSANALYS

Det finns i dag ett drygt tjugofemtal olika kommunala distributionsslösningar i Sverige. Lösningarna ser olika ut, men gemensamt för alla är att man riktat in sig på att minska antal transporter inom kommunen samt öka säkerheten. Många har även haft målet att öka antalet lokala leverantörer. Borlänge var den kommun som var ute först och redan 1999 startade upp en kommunal distributionscentral tillsammans med Gagnefs, Sätters och Smedjebackens kommuner. Efter det har ett flertal följt och många nya lösningar har kommit till.

Det finns också kommuner som haft distributionscentral på agendan men som av olika skäl inte valt att gå vidare eller avvakta. Bland skälen kan man hitta att kostnaderna anses bli för höga, att miljövinsten inte blir så stor som förväntat eller att det helt enkelt inte finns intresse av att kommunen ska gå in och ta över privata aktörers leveranser.

Nedan följer några exempel på kommuner som infört samordnad varudistribution där studiebesök gjorts för att titta på deras lösningar.

Katrineholm

Med sina dryga 22 000 invånare startade Katrineholm upp sin verksamhet med distributionscentral 2006. Verksamheten utförs i kommunens regi, både gällande hanteringen på omlastningscentralen samt transporter. Fokus har varit att öka antal lokala leverantörer och minska antal transporter och därmed minska miljöpåverkan.

Katrineholm använder sig av en huvudleverantör för leveranser av samtliga livsmedel. Man har beslutat att dela upp leveranserna från leverantören genom att låta leverantören köra direkt till alla tillagningskök och sedan leverera det som skall till mottagningskök till omlastningscentralen. Man har även avtal med 8 mindre lokala leverantörer som samtliga levererar sina varor till omlastningscentralen. Inköpen från de lokala leverantörerna sker via en central inköpsfunktion på kommunen. Inköp från huvudleverantören sker direkt ute i köken. Inköpen från de lokala leverantörerna styrs så att de planeras in i menyer i god tid innan de skall finnas med på menyn. På så sätt kan man planera och styra menyer tillsammans med producenter efter tillgång på råvaror. Vissa av producenterna är styrda av säsong eller tillgång vilket gör att det inte alltid handlar om kontinuerliga leveranser. På omlastningscentralen finns även lagringsmöjligheter så att de lokala leverantörerna har möjlighet att delleverera sina

---

³ PLAN Föreningen för Produktionslogistik, Stig-Arne Mattsson: Logistikens termer och begrepp | 2004

produkter. I vissa fall kan det vara så att en lokal producent eller leverantör skall leverera en viss mängd av en produkt men har i sin tur svårt att själv kunna hålla lager innan produkten skall levereras. Därför har man valt att ge leverantören möjlighet att utföra delleveranser då kommunen har möjlighet att lagra produkten innan slutlig leverans skall ske till enheterna.

På omlastningscentralen hålls även ett mindre lager av vissa typer av produkter som används frekvent av köken. På så sätt kan man hålla ned antal inkommande leveranser av vissa typer av livsmedel till centralen och man kan tillhandahålla snabba leveranser till köken utan att vara beroende av leveranser från leverantören. Det rör sig främst om livsmedel med lång hållbarhet och nutrition.

Utöver livsmedel körs även kontorsvaror ut från omlastningscentralen. Leveranserna från omlastningscentralen sker i egen regi med 3 lätta lastbilar. Leveranserna sker efter förutbestämda rutter vilket gör att man kan kontrollera vilka tider leveranser skall ske. Det i sin tur underlättar för mottagare då de vet vilka dagar och tider de får sina leveranser och kan på så sätt planera sitt arbete.

Eskilstuna

En kommun som valt att driva en distributionscentral i egen regi och upphandla transporter är Eskilstuna kommun. Man startade i september 2014 och hade då 4 anställda, i dag har man vuxit till 13 anställda och det passerar varor med en vikt av 110-130 ton genom distributionscentralen varje vecka.

Målet när man startade distributionscentralen var att minska miljöpåverkan och höja trafiksäkerheten genom färre transporter. Man har fram till nu lyckats minska antal stopp i kommunen från ca: 25 300 till ca: 11 200 per år. Resultatet är en besparing på ca: 200 ton CO2 per år och minskad lastbilstrafik på vägar och vid skolor och förskolor.

Transporterna körs i 3 lastbilar och de går på 100 % biogas och tjänsten köps in från extern part.

I dag hanterar man kommunens alla inköp av livsmedel och de passerar och sampackas på distributionscentralen för vidare transport ut till verksamheterna. Man har i dagsläget sju olika leverantörer för livsmedel och de är uppdelade på följande huvudkomponenter; grönsaker och ägg, fryst bröd, färsk fisk, komponenter kaffemaskiner, kaffe - te - mjölk och kosttillskott.

Fler varugrupper är på väg in, kontorsmaterial, hygien- och rengöringsprodukter och IT-produkter.

På distributionscentralen tillhandahåller man även logistiken för av kommunen ägda hjälpmedel till Vård och Omsorg. Inom detta område utför man upphämtningar av hjälpmedel som inte används och kontrollerar dess status och sedan lagerförs produkterna. Det handlar bl.a. om sjukhussängar, rullstolar och andra hjälpmedel inom Vård och Omsorg som används återkommande. Produkterna kontrolleras och märks upp på individnivå för att möjliggöra kontroll och uppföljning av varje produkt. Vård och Omsorg kan beställa dessa hjälpmedel via

en webbportal och hjälpmedlen körs sedan ut från distributionscentralen i förbestämda slingor på förbestämda dagar.

Man har även startat ett koncept med återvinning av möbler som ägs av kommunen. Distributionscentralen har möjlighet att hämta in möbler som inte längre behövs på en enhet. Möblerna kontrolleras och funktionstestas. De möbler som sedan anses vara funktionsdugliga och i gott skick läggs ut till försäljning på en intern webbportal i kommunen. Här kan beställare gå in och titta om specifika möbler finns till försäljning istället för att köpa in nytt. Priset utgör kostnaden för hanteringen, lagringen och transporten av möblerna.

För att styra alla flöden, från beställning till leverans använder man sig av E-handel.

Sandviken

I Sandviken har man valt att köpa hela tjänsten, det vill säga både drift av distributionscentral och transporter. Företaget som utför tjänsten heter Maserfrakt och centralen är belägen i Gävle. Maserfrakt har sedan tidigare erfarenhet av att driva distributionscentral då de varit leverantör av samma tjänst till dalakommunerna bestående av Borlänge, Gagnef, Säter, Falun och Ludvika. I Sandviken har man två fasta leveransdagar och det är främst livsmedel som levereras. En viss del av kontorsmaterial skickas med samma transporter. Man fyller normalt två bilar på morgonen med enbart kommunens varor som sedan körs ut enligt fastställda rutter. På förmiddagen sker leveranser av livsmedel till ett antal enheter och sedan sker ett uppehåll. Då tar leverantören istället med sig färdiglagad mat och levererar till mottagningskök. På eftermiddagen fortsätter leveransen av livsmedel till övriga mottagare. En tredje bil tar hand om leveranser till de mottagare som ligger i utkanten av kommunen, tillsammans med dessa leveranser kan Maserfrakt leverera till andra mottagare inom den privata sektorn.

Nu har man i Sandvikens kommun tagit beslut om att under 2017 och 2018 bygga ett nytt centralkök. I samband med det kommer man även, sammankopplat till centralköket bygga en egen distributionscentral som kommer att drivas i egen regi. Anledningen är att man anser sig kunna minska transporterna ytterligare genom att tillaga mer mat på ett ställe och därmed minska transporterna ut i kommunen. Transporterna från distributionscentralen kommer att upphandlas av extern part.

8. NULÄGE

8.1 Allmänt

Östhammars och Tierps kommuner är grannkommuner och ligger i nordöstra Uppland. Kommunerna är lika på flera sätt, både till yta och befolkningsmängd.

Några fakta om kommunerna som är intressanta kopplade till livsmedelsdistributionen.

Tierps Kommun

- Tierps kommun har en landareal om 1 546,33 km² och har 20 744 invånare⁴
- Av invånarna är 22 % i åldern 0-19 och 24 % 65 år och äldre
- Leveranser av livsmedel sker till Tierp, Söderfors, Skärplinge, Karlholmsbruk, Hållnäs, Mehedeby, Månkarbo, Vendel, Tobo och Örbyhus
- Kommunen har tre större vägar för transporter in till- och inom kommunen

o Europaväg: E4

o Riksväg: 76

o Länsväg: 292

Östhammars kommun

- Östhammars kommun har en landareal om 1 474,61 km² och har 21 563 invånare⁵
- Av invånarna är 20 % i åldern 0-19 och 25 % 65 år och äldre
- Leveranser av livsmedel sker till Östhammar, Gimo, Österbybruk, Alunda, Öregrund och Gräsö
- Kommunen har fyra större vägar för transporter in till- och inom kommunen

o Riksväg: 76

o Länsväg: 288, 290, 292

Ett större vägprojekt är igång på länsväg 288 för att förbättra framkomligheten och trafiksäkerheten. Ombyggnaden gäller sträckan Alunda-Gimo och beräknas vara klar hösten 2017.

Uppdelat per kommun fördelar sig enheterna som i dag har livsmedelsleveranser på följande sätt:

Tierps kommun

- 42 enheter/leveransadresser

---

⁴ Tierps kommun – tierp.se

⁵ Östhammars kommun – osthammar.se

- 9 tillagningskök
- 26 mottagningskök
- 7 caféverksamheter

Östhammars kommun

- 45 enheter/leveransadresser
- 25 tillagningskök
- 14 mottagningskök
- 6 caféverksamheter

Totalt i båda kommunerna finns i dag 87 enheter som tar emot livsmedelsleveranser, varav 34 är tillagningskök, 40 mottagningskök och 13 caféverksamheter.

Det som skiljer kommunerna åt är antalet tillagningskök mot antalet mottagningskök. I Östhammars kommun har man fler tillagningskök och färre mottagningskök. I Tierps kommun är det fler mottagningskök än tillagningskök.

I snitt görs det 2-3 leveranser i veckan till tillagningskök och 1-2 leveranser till mottagningskök och caféverksamheter från de flesta av leverantörerna.

Utöver tillagningskök och mottagningskök som tillhör måltidsenheten i Östhammars kommun och kostenheten i Tierps kommun så finns även caféverksamheter som beställer livsmedel.

8.2 Varuinköp och leveranser

År 2015 köpte man i Östhammars kommun in livsmedel för ca: 15 miljoner SEK och i Tierps Kommun för ca: 20 miljoner SEK.

Östhammars kommun och Tierps kommun ingår i en gemensam upphandling av livsmedel tillsammans med Knivsta kommun och Heby kommun.

8.3 Befintliga leverantörer

Leverantörer inom livsmedel är:

Martin & Servera

Den största leverantören av livsmedel, sett till antal leveranser är Martin & Servera. Från Martin & Servera köps alla livsmedel förutom färsk frukt, grönsaker, mjölk och färsk och fryst fisk. De står för 35 % av de leveranser av livsmedel som sker inom kommunerna i dag. Varor som kommer från Martin & Servera skickas från och med januari 2017 från Enköping via en distributionscentral i Gävle som drivs av Maserfrakt. Maserfrakt kör i sin tur ut Martin & Serveras leveranser till de kommunala enheterna i Östhammars och Tierps kommuner.

Skånemejerier

Mejeriprodukter köps från Skånemejerier och de står för 29 % av de leveranser av livsmedel som sker inom kommunerna i dag. Varorna kommer från Skåne och lastas om på ett distributionsföretag i Årsta utanför Stockholm som heter Axelsson Transport för vidare transport till Tierps och Östhammars kommuner. Sett till antal leveranser är Skånemejerier den näst största leverantören av livsmedel till kommunerna.

Upplands trädgårdsprodukter

Från Upplands Trädgårdsprodukter köps färsk frukt och grönsaker och de står för 28 % av leveranserna som sker av livsmedel inom kommunerna i dag. De är ett lokalt beläget företag och har sin verksamhet i Månkarbo och sysselsätter 10-12 personer beroende på säsong. Företaget har 8 egna lastbilar och utför ungefär 350 leveranser i veckan. De levererar till samtliga kommuner i Uppland förutom Håbo och de har även leveranser till privata näringsidkare i bland annat Gävle och Stockholm.

Stora Risten Fisk

En lokalt belägen leverantör av färsk och fryst fisk som ligger utanför Öregrund och står för 8 % av leveranserna av livsmedel som sker inom kommunerna i dag. Den frysta fisken levereras från ett lager i Gimo. Distributionen sker i egen regi med egna transporter.

Fördelning leveranser per leverantör/år

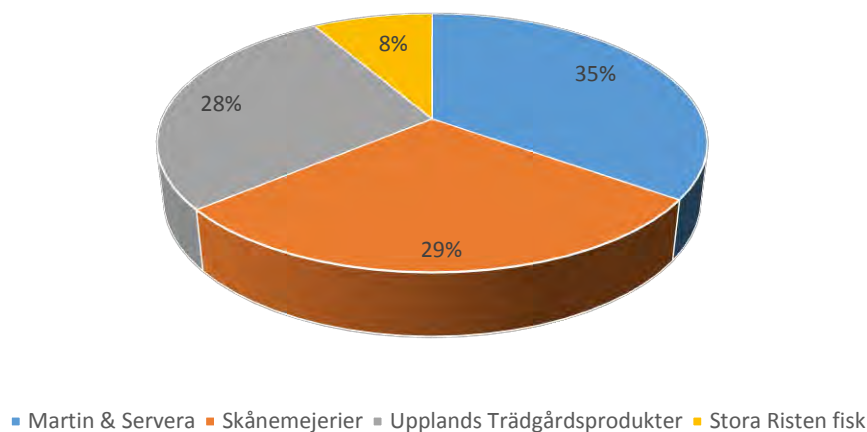

Diagram 1: Fördelning leveranser per leverantör/år

Avtalen med befintliga leverantörer av livsmedel ser ut på följande sätt

Nuvarande avtal:	Avtalslängd
- Martin & Servera	2018-04-30
- Skånemejerier	2018-04-30
- Upplands Trädgårdsprodukter	2017-08-31 – beslutat att förlängas till 2018-04-30
- Stora Risten Fisk (Färsk fisk)	2017-08-31 – beslutat att förlängas till 2018-04-30
- Stora Risten Fisk (Fryst fisk)	2017-08-31 – beslutat att förlängas till 2018-04-30

Möten med de befintliga livsmedelsleverantörer som Tierps och Östhammars kommuner upphandlat har genomförts. Avsikten har varit att informera om projektet samt ta del av deras tankar om att i framtiden eventuellt leverera varor till en distributionscentral. Överlag har det varit positiv respons och en förståelse för ett sådant här projekt.

Det sker ca: 12 100 leveranser varje år av livsmedel och båda kommunerna står för ca: 50 % var. Antalet leveransadresser, landareal och befolkningens mängd speglar även detta.

I nuvarande transportupplägg sker det i snitt 3,5 leveranser i veckan till varje enhet. Tidsåtgången hos mottagaren beräknas i snitt vara 20 min per leveranstillfälle. Då räknar man in mottagning av varor, kvittering av dessa, förflyttning till kyl/frys eller annan lagring samt uppackning. Det gör att tidsåtgången per vecka då blir 3,5 leveranser x 20 minuter x 87 mottagare = 6 090 minuter eller 101,5 timmar/vecka.

Uppgifterna baseras på information som uppgetts av personal vid besök i köken.

8.4 Transporter

I nuvarande avtal har man ”fri frakt” på de varor som levereras, vilket betyder att frakten ingår i varans pris och leverantörerna levererar beställda varor direkt till respektive beställande enhet.

Interna transporter av tillagad mat från tillagningskök till mottagningskök i Tierps kommun är upphandlade av Taxi Norra Uppland. Interna transporter av tillagad mat från tillagningskök till mottagningskök i Östhammars kommun görs av Arbetsmarknadsenheten/Daglig verksamhet.

8.5 Beställningar/System

I Tierps kommun beställer man varor via leverantörernas system, antingen via leverantörportal, mail eller telefon. För att skapa menyer, beräkning av näringsvärde samt underlag för beställningar använder man sig av systemet Matilda.

I Östhammars kommun har man infört E-handel, men detta används än så länge sparsamt när det gäller livsmedel och är endast kopplat till en leverantör och man använder det endast på tre enheter. Övriga beställningar sker via leverantörernas system, antingen via en leverantörportal, mail eller telefon. För att skapa menyer, beräkning av näringsvärde samt underlag för beställningar använder man sig av systemet AIVO.

9. RESULTAT

9.1 PLACERING AV DISTRIBUTIONSCENTRAL

För att få en effektiv lösning av samordnad varudistribution i Östhammars och Tierps kommuner bör en tredjepartlogistiklösning upphandlas, där en distributionspartner tillhandhåller lokal, fordon och personal för drift av central och transporter. Anledningen till att en tredjepartslogistiklösning bör ses som det bästa alternativet är att de kräver mindre resurser och investeringar från kommunerna. Det andra alternativet, att driva en distributionscentral i egen regi skulle göra att investeringskostnaderna blir väldigt höga. Kommunerna behöver då stå för lokal, personal samt all nödvändig utrustning som krävs. En helt annan typ av organisation kring distributionscentralen skulle även behöva byggas upp då allt ansvar skulle ligga på kommunerna.

En undersökning har genomförts för att se vilka förutsättningar som finns inom kommunernas gränser gällande företag som skulle kunna driva en eventuell distributionscentral och sköta transporterna ut till enheterna. När det gäller livsmedel finns i dag inget företag som har en färdig helhetslösning för både drift av central och transporter med kraven på kyl- och fryshanteringen inom kommunernas gränser. Det som däremot framkommit är att det, i båda kommunerna, finns intressenter som vill driva en eventuell central och sköta transporterna till kommunernas enheter. Det skulle dock kräva investeringar från dessa aktörer och man skulle troligtvis behöva skriva längre avtal för att det ska vara intressant för dem att svara på en upphandling.

Man bör även ta hänsyn till att det finns aktörer med erfarenhet av liknande tjänster i närliggande kommuner och som har en fungerande organisation där investeringar inte krävs för uppstart. Det har även visats intresse från en av dessa aktörer att driva en distributionscentral med tillhörande transporter till både Östhammars kommun och Tierps kommun.

Baserat på den här kunskapen så anses det bästa vara att inte peka på någon specifik plats där en distributionscentral bör placeras, utan låta marknaden bestämma för att öka konkurrensen och nå så låga kostnader som möjligt. Effekten av minskat antal leveranser ges oavsett placering. Dock bör en distributionscentral ligga i närhet av större väg för vidare transport ut i kommunerna.

Vid upphandling av en eventuell distributionspartner bör ansvar för optimering av leveranser lämnas till denna part. Logistikföretagen har både erfarenheten och systemen som krävs för att optimera leveranser. Om kommunerna själva skulle stå för ruttoptimering skulle ett ruttoptimeringssystem behöva köpas in samt att resurser behöver avsättas från kommunen för att hantera ruttoptimeringen.

Utifrån nuvarande volymer på beställningar beräknas det varje arbetsvecka behövas 2,5 lastbilar per dag med kapacitet för 30 lastbärare 4 dagar i veckan, fördelat på ca: 2 dagar för varje

kommun. Den sista arbetsdagen nyttjas för leveranser till de enheter som eventuellt har behov av 3 leveranser per vecka.

9.2 Transporter

I dag sker ca: 12 100 leveranser av livsmedel till Östhammars och Tierps kommuner varje år. Av dessa går ungefär 50 % till Östhammars kommun och 50 % till Tierps kommun.

För att få en bild av hur stor besparing i antal stopp man kan nå vid samordnad varudistribution har fakta samlats från nuvarande leveranser. För vissa delar har även uppskattningar fått göras, baserat på uppgifter från leverantörer och mottagare då information inte gått att få fram. Från de fakta och den information som tagits fram har beräkningar gjorts på hur stor besparing i antal leveranser som är möjlig. Denna beräkning ska inte ses som en absolut sanning då verklig data endast kunnat hämtas in från 75 % av leverantörerna vilket gör att viss uppskattning fått göras, men uppskattningen bör ligga väldigt nära sanningen.

Resultatet är att en besparing i antal leveranser/stopp hos mottagare av livsmedel med upp till 60 % beräknas kunna göras. Det är en besparing med 7 300 leveranser/stopp per år (Diagram 2).

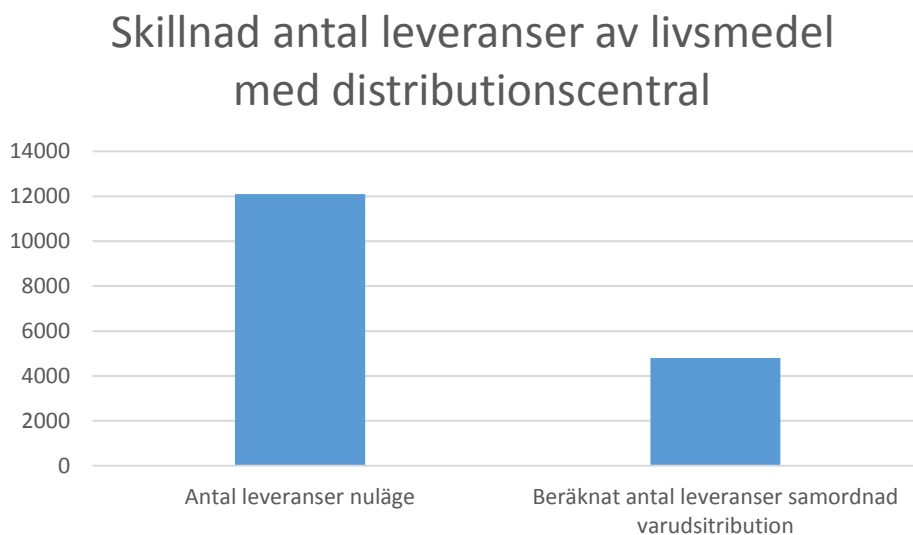

Diagram 2. Skillnad i antal leveranser av livsmedel med distributionscentral

Vilken miljöpåverkan en distributionscentralslösning, i form av minskat antal transporter ut till kommunernas enheter har inte gått att ta fram i det här fallet. Anledningen är att det inte går att peka på en specifik lokalisering för en distributionscentral. Det gör att man heller inte kan räkna ut besparingen i form av miljövinster. Därför har heller ingen ruttoptimering gjorts, vilket också är en förutsättning för att ta fram exakt data gällande antal körda kilometer.

Det man kan se, som också går att påvisa är ökad säkerhet. De visar de kraftigt reducerade antal stopp som kommer att ske, framförallt vid skolor och förskolor.

9.3 Påverkan köken

Ett flertal besök har genomförts ute hos enheterna, både i tillagningskök och mottagningskök. Det är främst dessa som skulle få en förändrad leveranssituation med en distributionscentral. En enkätundersökning (se bilaga) har skickats ut till köken. Anledningen var att skapa en bild av hur köken ser på hur dagens leveranser ser ut och få dem att börja fundera kring deras syn på ett eventuellt förändrat leveranssätt.

De som framkommit vid besöken och genom svaren på enkäten är en viss oro hos de större köken, som i dag har många leveranser. Deras största oro är bristen på förvaring och tidsåtgången för att ta emot större leveranser. De mindre köken, som i dag har relativt få leveranser ser en samordnad varudistribution snarare som positiv. Främst för att de då skulle behöva göra mindre avbrott i sitt arbete för mottagning av varor.

Vissa har påpekat att mottagning av varor i vissa fall ses som ett stressmoment. Särskilt när leverans sker på eftermiddagar när de närmar sig arbetsdagens slut eller under en kritisk tidpunkt på dagen när de har som mest att göra. Det som överlag setts som positivt är viljan att minska antal stora fordon kring skolor och förskolor samt att de vill se mer lokala livsmedel i produktionen.

Vid samlastning skulle den stora skillnaden för mottagande enheter bli att antal leveranser blir färre men en större volym gods levereras per leveranstillfälle. Det ställer högre krav på planering och framförhållning för respektive beställare. Fördelarna med att få färre leveranser men ökade volymer är att det ordinarie arbetet behöver avbrytas färre gånger, vilket ger ett bättre flöde i den dagliga verksamheten. Varje gång man måste avbryta sitt arbete för att ta emot varor försvinner värdefull tid som kan ägnas åt den dagliga verksamheten. Det ställer dock krav på mottagande enheter att till viss del ha en bättre planering för att kunna ta emot större leveranser. Det kan som exempel, där det är möjligt, vara så att två personer istället för en tar emot varor. På så sätt sparar man även på den fysiska arbetsbelastningen vid mottagande av varor.

Här är det viktigt att framhäva att färre leveranser skapar mer tid för annat arbete då färre avbrott i den dagliga verksamheten skulle ske.

Kan man även styra tiderna för leveranser så att köken kan planera för leveranser och avsätta både tid och personal för mottagning skulle det underlätta mottagandet av varor i köken. För detta krävs dock exklusivitetsavtal, det vill säga att endast kommunens varor får transporteras på de aktuella transporterna så att de kan levereras på bestämda tider. Beroende på vilken distributionspartner man upphandlar kan detta ha olika effekt. Har man i dag befintliga flöden blir påverkan större då separata flöden med andra privata aktörers varor skulle behöva transporteras parallellt. Men i det fall där man inte har befintliga flöden för privata aktörer blir det ingen påverkan alls.

Vid samlastning av varor skulle det ske i snitt 2 leveranser i veckan till varje enhet. Tidsåtgången beräknas då i snitt ta 30 min per leveranstillfälle då fler varor kommer att levereras samtidigt. Inräknat i den tiden är mottagning av varor, kvittering, förflyttning till kyl/frys eller annan lagring samt uppackning. Tidsåtgången per vecka blir då 2 leveranser x 30 minuter x 87 mottagare = 5 220 minuter eller 87 timmar/vecka. Det ger en tidsbesparing av godsmottagning ute i köken på 14,5 timmar/vecka.

En viktig förändring för köken kommer bli beställningsrutiner. Visserligen följer man i dag fastställda beställningsdagar, men med eventuellt förändrade leveransdagar kommer även beställningsrutiner att behöva ändras. Det kommer att krävas en inkörningstid, men erfarenhet från andra kommuner visar att man snabbt kommer in i nya beställningsrutiner.

10. BESTÄLLNINGAR/SYSTEM

Om samordnad varudistribution införs skulle vissa förändringar behöva ske i beställar- och leveransprocessen. För kommunernas del skulle det främst handla om att ändra beställningsrutiner så att de varor som beställs levereras vid samma tillfälle. För leverantörer blir den stora förändringen att de måste skicka leveransinformation till en distributionscentral. Anledningen till att leverantörerna måste skicka information om leveranser är för att man på distributionscentralen skall ha möjlighet se vilka volymer som förväntas och kan lägga upp körscheman för distributionen ut till enheterna.

Det man kan önska vore att fler leverantörer tog ytterligare steg mot digitalisering i sina beställningsrutiner så att man går bort från telefon och mailbeställningar. Att det fortfarande finns den typen av beställningsmöjligheter beror främst på att digitala beställningsrutiner saknas hos vissa leverantörer. Skulle man ställa högre krav finns dock risk att många av de mindre- och medelstora leverantörerna faller bort.

I Östhammars kommun har man börjat använda sig av E-handel och systemet Raindance för inköp av livsmedel från Martin & Servera. Av samtliga beställare av livsmedel inom måltidsenheten är det endast 3 beställare som än så länge använder sig av E-handel men fler skall komma igång. E-handel, eller elektronisk handel, är ett verktyg för beställare att lättare kunna se vilka produkter som är upphandlade och på så sätt ökar man avtalstroheten. Det ger även en förenkling av fakturahanteringen då attesteringen sker redan vid beställning.

Som det fungerar i dag laddar Östhammars kommun upp prislister från leverantören i Raindance en gång i veckan, därmed också leverantörernas uppdaterade saldon som går att beställa. Men eftersom det endast görs en gång per vecka kan produkter saknas när man gör en beställning och det får man veta först efter att en order är lagd och attesterad. När då produkter inte finns att beställa skapas ytterligare administration genom att leverantören måste kontakta beställaren och erbjuda ersättningsprodukter. Detta riskerar att ta tid från beställarna i köken som kan användas till annat.

Då man arbetar efter bestämda tider och beställningar måste vara inne innan en viss tid för att leverans ska ske innan ett visst datum är det viktigt att attesteringen fungerar. Om en beställning inte kommer iväg i tid finns risk att beställaren inte får sin leverans i tid och därmed inte har de livsmedel som behövs för att tillaga maten.

De små och medelstora företagen har i många fall inga system för beställningar och sköter mycket av administrationen manuellt.

I det system som Östhammar använder sig av, Raindance, finns en funktion där man kopplar en webbsida mot systemet där mindre leverantörer kan ladda upp prislistor. Det gör att man kan använda Raindance på samma sätt som för de större leverantörerna som är direktkopplade till systemet och man kan från kommunens sida sköta administrationen direkt i systemet. Det förutsätter dock att leverantörerna skapar prislistor med saldon som laddas upp via webbsidan

Man läser på många håll att E-handel är en förutsättning för att kunna starta igång samlad varudistribution. Bland annat skriver Olof Moen⁶ om det där han framhåller att förutsättning för att starta en kommunal samordnad varudistribution är att man även övergår till E-handel.

Ur ren logistisk synvinkel finns ingenting som säger att man inte kan köra igång samlad varudistribution utan E-handel. Det finns kommuner som har infört samlad varudistribution både med och utan E-handel.

Men, att beställa från leverantör via webbportal eller annat fungerar lika bra som att använda sig av E-handel. Det viktiga är att få till en så smidig process som möjligt genom att koppla ihop olika system och föra över information elektroniskt.

11. LOKALA LEVERANTÖRER

Under utredningen har vi träffat ett flertal lokala mindre- och medelstora leverantörer i kommunerna som producerar och levererar livsmedel. Det har bland annat varit mjölkproducenter, äggleverantörer, köttproducenter, ostproducenter, syltproducenter och företag som producerar och säljer grönsaker. Det man kan konstatera är att viljan finns att leverera till kommunerna men att många upplever att ett flertal hinder finns.

Att ha en gemensam uppsamlingsplats där mindre- och medelstora leverantörer kan leverera sina varor till, är en viktig förutsättning, men bara en av flera för att många av dem skall kunna leverera livsmedel till kommunerna.

Ett par saker som framkommit vid möten och träffar med lokala mindre- och medelstora leverantörer är bland annat:

- måste ha en leveranspunkt

---

⁶ Moen, O. (2013) *Samordnad varudistribution 2.0: Logistik i kommunens varuförsörjningskedja*. Studentlitteratur AB, Lund

- att man inte har den administrativa styrkan att ta emot beställningar från flera olika beställare
- att de inte har tillräcklig kunskap att svara på upphandlingar
- att man inte klara att leverera enligt de volymer kommunen kräver
- att man enbart kan erbjuda varor efter säsong

Allt detta gör att man måste få till en dialog mellan kommunerna och de enskilda leverantörerna. Allt ansvar ligger inte på kommunen, utan även företagen måste ta sitt ansvar och både våga förändra sig och bli bättre på att kunna svara på upphandlingar. Detta görs främst via dialog och nära kontakt mellan kommun och leverantör. En av de viktigaste punkterna som påtalats, förutom att ha en leveranspunkt är just att man inte klarar av administrationen. Som exempel kan ges att många av de vi träffat säger att de inte skulle kunna hantera beställningar från ett flertal olika beställare; det skulle behövas en samlad beställning. Det är något man även kan se hos kommunens beställare. De har redan i dag fyra olika beställningspunkter, att lägga på fler skulle öka det administrativa behovet ute i köken och ta tid från produktionen.

Därför föreslås att man, om man väljer att gå vidare och inför en distributionscentral, inrättar en funktion i kommunerna som agerar samordnare. Samordnaren blir kommunernas länk med distributionscentralen, sköter kontakten med de mindre och medelstora leverantörerna och har dialog med kommunernas kost- respektive måltidsenhet.

Samordnaren bör föra diskussioner och arbeta aktivt för hitta lösningar för att de små och mindre leverantörerna skall kunna leverera sina varor till kommunerna. Det kan handla om allt från att titta på vad den enskilde leverantören kan leverera och när samt vara behjälplig vid upphandlingar. Detta är ett arbete som kommer behöva fortgå och aktivt arbetas med för att man skall lyckas få in dessa leverantörer. Samordnaren kan även, i samråd med kostenheten i Tierp och måltidsenheten i Östhammar, sköta beställningar från dessa leverantörer då det även där kommer att krävas samordning.

Utöver att arbeta aktivt för att få in små och mindre leverantörer så måste man redan innan upphandlingsfasen av de som kan betecknas som huvudleverantörer av vissa varugrupper ta i beaktning hur man skall gå till väga.

Man kan man välja att dela upp en upphandling i mindre delar, man får då plocka ut en viss vara eller flera varor, där man vet att det finns andra leverantörer som klarar av att leverera den volym som kommunen kräver. En annan lösning är att ta höjd i de upphandlingar som görs och ställa krav att man ska ha möjlighet att kommunen till exempel garanterar att man beställer minst 80 % av de volymer man beräknar köpa in på årsbasis. Resterande 20 % ska kommunen ha möjlighet att köpa in från andra leverantörer. På så sätt kan med all säkerhet hitta lösningar där man kan handla från lokala mindre och medelstora företag genom att göra ytterligare upphandlingar på dessa volymer. Man då säkra leveranser året om utan att ställa allt för höga krav på de mindre- och medelstora leverantörerna om de under avtalstiden inte klarar av att leverera. Istället kan man beställa dessa varor från en huvudleverantör enligt avtal.

Beroende på placering av distributionscentral kan det finnas vissa leverantörer som skulle ha svårt att leverera även till en distributionscentral. Det skulle kunna lösas genom att man låter den partner som sköter transporterna även göra upphämtning av varor hos vissa leverantörer. Det kan då göras i samband med att de är ute och levererar varor till kommunernas enheter. En sådan lösning skulle då behöva finansieras genom distributionscentralen och en sådan kostnad är inte med i den ekonomiska kalkylen i den här utredningen då data saknas men bör inte ha någon betydande påverkan på den totala kostnaden.

12. SÄKERHET KRING LEVERANSPLATSER

Samtidigt som besök gjorts i köken har säkerheten vid leveransplatser kontrollerats, framförallt vid skolor och förskolor. Det man kan konstatera är att säkerheten överlag är bra och man har på många ställen byggt bort eventuella risker så att barn och ungdomar inte skall kunna befinna sig i närhet av leveransplatser.

Det kan också konstateras att medvetenheten angående säkerheten, både hos de som arbetar i köken men även hos leverantörerna är stor. Det är något som framkommit vid de besök som gjort i köken och i möten med leverantörer. Men, även om medvetenheten är stor och att man har byggt bort många risker är det viktigt att fortsätta se över säkerheten. Att stora lastbilar kommer att röra sig runt skolor och förskolor är inget som kommer att försvinna.

13. KOSTNADSKALKYL

Kostnadskalkylen som framtagits är baserad på flera parametrar. Bland annat tar den hänsyn till rådande kostnader på logistikmarknaden, kostnadsbild i andra kommuner som infört samordnad varudistribution, att det handlar om kyl- och fryshantering och det faktum att det är svårt att avgöra konkurrenssituationen.

Kommunen betalar i dag en viss summa för att frakten ska ingå i priset vid inköp av varor, den så kallade fria leveransen. Den exakta summan är okänd och inget som leverantörer lämnar ut. Därför kan man bara göra antaganden om fraktkostnader på dagens leveranser. Generellt räknar man i transportbranschen att fraktkostnaden ligger på mellan 10-20 % av varans pris. Men detta varierar självklart beroende på typ av produkt och volymer.

Vid kommande upphandling av livsmedel måste krav på att transporten skiljs från varans pris ställas. Besparingen som förväntas är mycket svår att avgöra, leverantörerna kommer inte släppa den exakta summan och kommer fortsatt hävda att de har leveranser inom kommunerna. Att de har andra leveranser i sig är troligt och det som gör att påverkan på privata leveranser som sker inte kommer att förändras prismässigt.

Förväntningarna vid nya avtal bör dock vara lägre, dels för att leverantörer inte vill avslöja den verkliga fraktkostnaden och sett till vad andra kommuner lyckats med kan man initialt räkna med en sänkning på ca: 2 % av priset på varan.

För Östhammars kommun skulle det innebära en besparing på 300 000 SEK per år och för Tierps kommun 400 000 SEK per år. Totalt för båda kommunerna skulle besparingen bli 700 000 SEK per år. Den siffran kan självklart ändras, det är helt beroende på hur man lyckas med kommande avtal där transporten skiljs från varans pris.

För att kunna nå en total kostnadstäckning för en distributionscentral genom att skilja pris på vara från frakt skulle priset behöva sjunka med mellan 15-20 %. Det har ingen kommun lyckats med.

Framtida besparingar som kan tänkas göras med lägre livsmedelskostnader genom ökad konkurrens är väldigt svåra att uppskatta, om det ens blir några. De livsmedel man köper in från mindre och medelstora leverantörer kommer med stor sannolikhet kosta minst lika mycket som att köpa in från en större leverantör och skulle, rent av kunna bli högre.

Det första året vid införande av en distributionscentral får man räkna med vissa extra kostnader. Vid uppstart av en ny transportlösning kommer det ta en tid innan hela flödet har satt sig och alla vant sig vid en ny typ av distributionslösning. Man kommer behöva räkna med att en del extra leveranser kommer att krävas i början av samordnad varudistribution och därmed även extra kostnader. I andra kommuner som infört samordnad varudistribution noterades att antalet extra leveranser var höga i början men, när rutiner börjat sätta sig har det med tiden minskat. Vilka extra kostnader det rör sig om beror helt på hur man lyckas med införandet och hur mycket man lyckas hålla ner antalet extra leveranser. De eventuella kostnaderna inte medräknade i kostnadskalkylen.

Returflödet av produkter, antingen fellevererade och eller icke godkända livsmedel kommer att kompliceras. Som exempel kan ges att leverantörerna kommer att släppa ansvaret när de lämnat av varorna hos distributionspartnern. Distributionspartnern kommer i sin tur endast kvittera antal kolli eller lastbärare. När leverans sker till mottagande enhet och någonting saknas eller att fel produkt levererats finns det en öppning för diskussion, vems är felet?

Här måste man, tillsammans med leverantörerna och distributionspartnern, hitta lösningar för hur kostnader ska fördelas. De fel som kan uppstå i en leverans kan antingen ligga inom kommunens, leverantörens eller distributionspartnerns ansvar.

Exakt vilka extra kostnader detta kommer att ge är svårt att uppskatta, men med information till samtliga inblandade vid införandet kan man med små medel göra vad man kan för att eliminera så många extra moment som möjligt.

De uppskattade kostnader som beräknas för en distributionscentral har tagits fram. En gemensam kostnad samt, en för varje kommun om resultatet blir att bara en kommun väljer att gå vidare med projektet.

En sammanlagd årlig kostnad beräknas, för en gemensam distributionscentral att hamna på ungefär 7 000 000 SEK. Den uppskattade kostnaden baseras på den marknad som råder samt information som hämtats in lokalt bland olika företag i kommunerna och de förutsättningar som

råder. Det som tagits med i beräkningarna är förutsättningar, konkurrens, och kommunernas storlek framförallt när det gäller avstånd för leveranserna. I uträkningen ingår även den uppskattade kostnaden för den samordnare som föreslås. Kostnaden uppskattas kunna delas 50 % på respektive kommun då de är så pass lika i antal mottagare och storlek.

Kostnader fördelas på:

Transporter	3 500 000 SEK
Hantering central	2 800 000 SEK
Samordnare	700 000 SEK

Skulle man välja, att som enskild kommun gå vidare med en distributionscentral beräknas kostnaden bli ungefär 5 200 000 SEK per år. Då storleken på både Tierps kommun och Östhammars kommun är väldigt lika och även antal leveranser av livsmedel, beräknas kostnaden bli i princip densamma i båda kommunerna.

Kostnader fördelas på:

Transporter	2 700 000 SEK
Hantering central	1 800 000 SEK
Samordnare	700 000 SEK

Differensen i kostnader mellan att ha en gemensam distributionscentral mot att ha en för en enskild kommun behöver nödvändigtvis inte bli allt för stor. Det beror på ett flertal faktorer. Vid en gemensam lösning mellan flera kommuner skulle den som driver distributionscentralen ha en mycket högre beläggningsgrad för sin personal, med ett jämnare flöde av varor genom sina lokaler och i sin distribution. Vilket i sin tur gör att kostnaderna kan fördelas bättre.

Vid en lösning där enbart en kommun väljer att gå vidare och således mindre varuvolymer passerar blir beläggningsgraden lägre och företagen måste ta höjd för det i sin prissättning.

När det gäller kostnaden för en eventuell samordnare kan den i en gemensam lösning delas på kommunerna.

En stor del av den hanteringen en distributionscentral kommer att ske antingen kvälls- och nattetid alternativt sena kvällar och tidiga morgnar. Leveranser från leverantörer kommer att ske på kvällstid för att under natten eller tidig morgon samlastas. Sedan måste lastbilarna lastas så tidigt som möjligt och för att distributionen ut till enheter ska starta. Anledningen till detta är att få ut så stor effektivitet som möjligt och är ett måste för att kunna köra ut varor tidigt för att hinna med leveranser på grund av avstånd.

Själva debiteringsmodellen avgör man först vid upphandling och ovan nämnda siffror är den förväntade totalkostnaden. Det finns flera exempel på olika debiteringslösningar, exempelvis

pris per kg och stopp, enbart pris per stopp, pris per kg och antal körda kilometer och ett fast pris för hela hanteringen varje månad.

Den stora skillnaden mellan debiteringsmodellerna är administrationen de skapar. Ju färre uppdelningar i en debiteringsmodell desto mindre administration, både för kommunen och distributionspartnern. I en upphandling är det något som en logistikföretagen tittar på och räknar med i sina anbud.

14. ANDRA VARUGRUPPER

Om ett beslut att införa en distributionscentral tas bör man även utreda om andra varugrupper inom kommunerna kan inkluderas i lösningen. Med fler varor på bilarna kommer man kunna göra en större ekonomisk besparing genom att särskilja transportpriset från varans pris på dessa varugrupper och man skapar en bättre beläggningsgrad på leveranserna. Man skulle också öka miljövinsten genom färre transporter och med det också säkerhet på vägar och kring leveransplatser i kommunerna.

Jämfört med livsmedel finns större fördelar med att samordna transporter som inte har samma krav på hantering som livsmedel. Det vill säga inte är beroende av att transporteras och hanteras med hänsyn till kyl- och fryshantering. Därtill kommer att det sällan handlar om hållbarhet på samma sätt som med livsmedel. Det gör att man kan samla upp fler inkommande leveranser och distribuera ut vid färre tillfällen. Kan man dessutom köra ut det på samma leveranser som livsmedel blir vinsten ännu större. Man ska dock räkna med en högre kostnad för den samordnade varudistributionen då fler moment och leveranser kommer att ske.

Varugrupper som bör undersökas, men inte begränsas till är:

- Kontorsmateriel
- Förbrukningsmateriel
- Medicinsk utrustning, etc.

Här måste man gå in i detalj och titta på vilka varor som ingår i ovan varugrupper och titta på vilka som passar att flytta in i en samordnad varudistribution. Man bör till exempel inte flytta in varor i den samordnade varudistributionen som levereras i så stora mängder att de normalt levereras med en egen transport samt varor som kräver farligt gods hantering.

15. MILJÖ

För att nå så stor miljövinst som möjligt bör man vid upphandling av distributionscentral med tillhörande transporter ställa höga krav. Men, viktigt att se vilka förutsättningar som finns så att inte allt för höga krav ställs och resultatet blir att ingen kommer kunna lämna anbud. Förslaget är att man utgår från nuvarande upphandling av de livsmedelsleverantörer man har och utgår från de krav på transporter som gäller i dessa. På så sätt ställer man höga, men inte allt för höga, krav sett till förutsättningar i närområdet.

16. ÖVRIGA TRANSPORTER

Det man till viss del vet, men även kan anta, är att befintliga leverantörer har leveranser till privata aktörer på samma transporter som man i dag kör kommunens varor på. Vi vet dessvärre inte hur många eller hur mycket av de transporter som sker till kommunernas enheter som även innehåller gods till privata aktörer. Man kan bara anta och med leverantörernas hjälp förstå att så sker utan att de lämnar ut detaljer i den informationen. Därför bör man ta i beaktning att leveranser från befintliga leverantörer kommer att fortgå till privata aktörer i kommunerna. Då dessa transporter antas fortgå gör miljövinsten ännu svårare att beräkna, då två separata flöden från vissa leverantörer kommer att komma in kommunerna.

Som exempel kan ges att Martin & Servera, som kör sina varor via Maserfrakt i Gävle, också har leveranser till restauranger i både Östhammars och Tierps kommuner. På samma leveranser som i dag går till kommunala enheter i till exempel Tierp, Skärplinge, Öregrund och Östhammar finns leveranser till butiker och restauranger. Dessa leveranser antar vi kommer att fortgå, även om man lyfter ut kommunernas varor ur dessa transporter.

17. UPPHANDLING - TIDSASPEKTER

Samtliga nuvarande livsmedelsavtal går ut samtidigt, 2018-04-30 och man ges möjlighet starta upp samordnad varudistribution av livsmedel med helt nya avtal där priset för frakten skiljs från varan.

Vid en ny upphandling där man avser skilja priset på varan från frakten så kan det komma att påverka samarbetet med Heby kommun och Knivsta kommun. Det är dock i slutändan upp till leverantörerna att acceptera en lösning där vissa av upphandlande kommuner kommer vilja ha frakterna separerade från priset på varorna.

En förutsättning för att man skall kunna ha möjlighet att upphandla en distributionspartner till 2018-04-30 är att denne kan tillhandahålla en tjänst där de har egna lokaler och egen personal för att kunna hantera en fungerande livsmedelsdistribution.

En förkvalificering bör ske för att säkerställa rätt kompetens och ekonomiska resurser. I upphandlingens fas två bör utrymme ges för kvalificerade transportörer att lämna anbud på både drift av central och transporter. Det som bör eftersträvas är kunskap inom hantering av

livsmedel i transportledet, då det ställs höga krav när kyl- och fryskejdjan inte får brytas. Vidare bör höga, men rimliga miljökrav ställas på de fordon som ska sköta transporterna. Ställs allt för höga krav finns risk att ingen aktör kan nå upp till dem och man riskerar att stå utan anbud. Ett rimligt utgångsläge vore att använda de miljökrav på transporter som ställs i nuvarande livsmedelsupphandlingar och utgå från dessa.

En annan viktig aspekt vid en upphandling är ansvarsfrågan, att tydliggöra den från början underlättar det fortsatta samarbetet.

Vidare bör en upphandling av distributionspartner ske i god tid innan uppstart av en distributionscentral. Detta för att ge så många som möjlighet att svara på upphandling samt att de ges tid att bygga upp den organisation som krävs om det saknas i dagsläget. Det kan handla om att köpa in kyl- och frysanläggning till att investera i nya fordon.

Därför bör en upphandling av en distributionscentral vara klar i november 2017 för att kunna starta upp inför nya avtal 2018-05-01.

18. ÖVRIGT FÖR INFÖRANDE

Om beslut om att införa en distributionscentral bör man omgående

- Utse ansvarig projektledare
- Involvera upphandlare och ta del av erfarenheter från andra kommuner som upphandlat liknande tjänst
- Få med måltids- och kostenhet i respektive kommun
- Se till att få med ansvariga i respektive kommun för att driva projektet i mål
- Vara beredda på utmaningar, att tänka logistik är en ny erfarenhet inom kommunal verksamhet
- Fastställa en kommunikationsplan för att nå ut till samtliga berörda

Vidare krävs tålamod och man måste vara beredd på att kostnader initialt kommer att ligga högre än förväntat.

19. SLUTSATSER

De slutsatser som kan dras av samordnad varudistribution inom kommunal regi är att det finns fördelar när det gäller att skapa förutsättningar för lokala leverantörer att leverera varor till kommunerna. Det har inte minst visat sig i andra kommuner som redan infört samordnad varudistribution. Säkerheten ökar med minskat antal stopp ute i verksamheterna.

Kostnaderna kommer att öka, framförallt eftersom att besparingspotentialen genom att särskilja frakten från varans pris är så liten.

Det kommer att krävas insatser från kommunerna i form av ökade resurser som arbetar kontinuerligt och hjälper de mindre- och medelstora företagen för att de ska ha möjlighet att leverera varor till kommunerna.

Kommunikation är en av de viktigaste beståndsdelarna om väljer att införa en distributionscentral för att få ett lyckat resultat.

20. REFERENSER

Miljöresurs Linné (2010); ”Goda exempel på logistiklösningar – med fokus på livsmedel i kommuner”

Moen, O. (2013) *Samordnad varudistribution 2.0: Logistik i kommunens varuförsörjningskedja*. Studentlitteratur AB, Lund

Sveriges Kommuner och Landsting (2013) ”Samlade laster – Nyckelfaktorer för framgångsrik samordning av godstransporter”

WSP – Förstudie samordnad varudistribution Östhammars kommun (2014)

Samtal har förts med

Östhammars kommun

Annelie Wallén

Måltidschef

Lena Mattson

Ekonom/inköpscontroller

Tierps kommun

Maria Leopardi

Kostchef

Håkan Bergström

Chef gemensam service

Lena Wänkkö

Företagslots

Andra kommuner

Maria Eriksson	Servicechef Sandvikens kommun
Jonathan Vallejo Caicedo	Enhetschef omlastningscentral Eskilstuna kommun
Stefan Hellström	Enhetschef Service- och teknikförvaltningen Katrineholms kommun

Befintliga leverantörer

Per Haugland	Martin & Servera
Lillian Magnusson	Martin & Servera
Cathrine Shevtzoff	Skånemejerier
Eric Winding	Upplands trädgårds produkter
Björn Eklund	Stora Risten Fisk

21. BILAGOR

21.1 ENKÄT

Följande frågor skickades ut till mottagare

I vilken kommun arbetar du?

Vilken verksamhet?

Verksamhetens adress:

Typ av enhet

MÅNDAG, inkomna leveranser

Totalt antal rullburar under måndagen

TISDAG, inkomna leveranser

Totalt antal rullburar under tisdagen

ONSDAG, inkomna leveranser

Totalt antal rullburar under onsdagen

TORSDAG, inkomna leveranser

Totalt antal rullburar under torsdag

FREDAG, inkomna leveranser

Totalt antal rullburar under fredagen

Martin & Servera

Hur lång tid, ungefär, brukar avlastningen ta från att bilen kommer till att den lämnar er?

Hur gör ni era beställningar Martin & Servera?

Skånemejerier

Hur lång tid, ungefär, brukar avlastningen ta från att bilen kommer till att den lämnar er?

Hur gör ni era beställningar Skånemejerier?

Upplands trädgårdsprodukter

Hur lång tid, ungefär, brukar avlastningen ta från att bilen kommer till att den lämnar er?

Hur gör ni era beställningar Upplands trädgårdsprodukter?

Stora Risten Fisk

Hur lång tid, ungefär, brukar avlastningen ta från att bilen kommer till att den lämnar er?

Hur gör ni era beställningar hos Stora Risten Fisk?

Ser din verksamhet några hinder med att få varor från fler leverantörer samtidigt?

Övriga synpunkter och kommentarer

Medborgarförslaget mejlat till kommunen 24 april 2016.

Medborgarförslaget postat till kommunen 25 april 2016.

ÖSTHAMMARS KOMMUN
KOMMUNKANSLIET

2016-04-26

Dnr KS-2016-385 915

MEDBORGARFÖRSLAG av [REDACTED]

FÖRSLAG: Kommunen bör säga upp arrendeavtalet för fastighet 8:1 i Öregrund.

Sluta arrendera ut mark på torget i Öregrund till företag som inte har något att tillföra Öregrund. Torget är litet och det *enda* torg som finns i Öregrund och ska därför kunna accepteras av *invånarna* i Öregrund. Ett torg ska vara vackert. Finns arrendeavtal för fastigheten 8:1 i Öregrund bör det sägas upp.

Så här ser det ut på kommunens fastighet 8:1 i Öregrund. En verksamhet som är stängd nio månader om året och berättar mycket om attityden till Öregrund. Tyvärr verkar samma attityd till Öregrund finnas i Östhammars kommunhus – annars skulle det inte se ut på det här sättet:

På denna plats, där byggnaden på bild står idag, kan göras plats för något som är till glädje *året om* för *invånarna* i Öregrund. Det lär inte finnas brist på idéer om vad som kan finnas på denna plats – bara att hämta in idéer och skisser från *invånarna* i Öregrund. *Invånarna* ska kunna lämna förslag *direkt* till kommunen.

DATUM: 25 april 2016

ORT: ÖREGRUND

UNDERSKRIFT: [REDACTED]

Tekniska Förvaltningen

Datum
2016-05-13

KS-2016-385

Sid
1 (1)

Svar på medborgarförslag om uppsägning av arrendeavtal för kiosken i Öregrund

[REDACTED] förslår i ett medborgarförslag att arrendeavtalet gällande marken för kiosken vid torget i Öregrund sägs upp.

Det finns två arrendeavtal som gäller på platsen; Ett arrende för serveringsytan och ett arrende för marken under byggnaden. Kioskbyggnaden ägs inte av Östhammars kommun.

Serveringsytans arrende förlängs årsvis, 1/1-31/12 om inte uppsägning sker senast 3 månader innan avtalstiden löper ut.

Avtalet för mark under byggnad förlängs två år i taget. Nuvarande arrendetid löper ut 2016-12-31 och avtalet förlängs med två år om inte uppsägning av avtalet sker. Uppsägningstiden är 9 månader vilket betyder att avtalet kommer att förlängas till 2018-12-31.

Om kommunen i egenskap av jordägare skulle initiera uppsägning har arrendatorn rätt till skadestånd enligt huvudregeln. Skadeståndet ska i skälighetsomfattning täcka arrendatorns förlust på grund av att arrendet upphör. Arrendatorns besittningsskydd är således indirekt, med det menas att arrendatorn är skyldig att flytta om avtalet sägs upp men jordägaren är samtidigt skyldig att betala skadestånd.

Kostnaderna och konsekvenserna av en uppsägning av arrendeavtalet måste nogt gås igenom och övervägas innan ett eventuellt sådant beslut tas. I övertvägandet måste betydelsen för näringslivet också vägas in samt vilka alternativ för platsens användning som finns. Frågan kan vidare utredas då arrendeavtalet tidigast kan sägas upp 2018-03-31 med verkställighet från 2019-01-01.

Östhammars kommun
Tekniska Förvaltningen

Annila Bexelius
Teknisk chef

Torsten Blomé
Mark- och exploateringssamordnare

Bexelius, Annila

Från: [REDACTED]
Skickat: den 16 april 2017 13:41
Till: Nyberg, Peter
Kopia: Bexelius, Annila; Spangenberg, Jacob; [REDACTED]
Ämne: Källör_kommunal medfinansiering_KSAU skrivelse

Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör har ansökt om investeringsbidrag från Boverket för energibesparande åtgärder. Ansökan är på 901.375:- och det krävs en egeninsats på 20% samt en kommunal medfinansiering på 30% (=270.143:-). Frågan har varit uppe på föreningens styrelsemöte med Jacob Spangenberg närvarande.

Vid kontakt med Annila Bexelius har vi fått besked att beslut om kommunal medfinansiering tas på politisk nivå och att en förutsättning för detta är att ett hyresavtal skrivs som betalas tillbaka i form av hyra under ett antal år.

Vi önskar att ni behandlar detta ärende på nästa KSAU och vid ett positivt besked upprättar medfinansieringsintyget samt upprättar nödvändigt hyresavtal. Boverket behöver intyget för att kunna slutbehandla ansökan under början av maj.

Med Vänlig Hälsning

[REDACTED]
Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör

Energibesparingsåtgärder Societetshuset Källör, Östhammar 52:6

Societetshuset Källör, 802429-9862, önskar kommunal medfinansiering om 270 143 kronor för energisparåtgärder. Parterna är överens om att som en del i denna medfinansiering så betalar Societetshuset Källör, till befintligt nyttjanderättsavtal (KS-2013-491) en tilläggshyra om 29 460 kr per år i tio år. I det fall Societetshuset Källör frånträder fastigheten i förtid, av vilken anledningen det än må vara, skall återstående belopp kontantbetalas.

Detta avtal upprättas i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Östhammar 2017- -
Östhammars kommun

Östhammar 2017- -
Societetshuset Källör

.....

Jacob Spangenberg

.....

[Redacted signature]

.....

Peter Nyberg

Förfrågan om bidrag till Societetshuset Källör

Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör har ansökt om investeringsbidrag från Boverket för energibesparande åtgärder. För att få bidraget krävs en kommunal medfinansiering på 30% och föreningen önskar därför ett bidrag från Östhammars kommun på 270 143 kronor.

Vid tidigare liknande ärenden har diskussioner förts om att bidrag som ges ska återbetalas i form av en hyra under ett antal år. Ett förslag till hyreskontrakt med återbetalning på 10 år har tagits fram.

Om bidrag beviljas kan detta finansieras inom ramen för Tekniska förvaltningens investeringsbudget för övriga fastigheter.

Tekniska kontoret

Annila Bexelius
Teknisk chef

- Bilagor:
- Förfrågan från [REDACTED] Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör.
  - Förslag till hyreskontrakt.